

GYÁRTÁS *Production*

DOKUMENTUMFILMEK

Documentaries

A fejezet a nyilvánosan, moziban vagy fesztiválon vetített dokumentumfilmeket tartalmazza. A Magyar Filmszemle anyagán túl felvettük a Dialektus Fesztiválon, az ORTT Mustrán és a Mediawave-en vetített alkotásokat. A Kamera Hungária és a Dialektus fesztivál filmjei közül néhány film leírása a katalógus alapján készült. A Kamera Hungária anyagából nem vettük fel a tévéfilmeket. A kópián nem feltüntetett stábfunkciókat zárójelbe tettük.

Köszönjük Hermann Krisztina és Török Zsuzsa (Magyar Filmművészek Szövetsége) filmbeszerzésben, adatpontositásban nyújtott értékes segítségét.

7 ÉV

7 Years

r, f, h, n, o, p: Nordin Eszter, v: Kabdebó Katalin, Miklós Mari, mt: Jankura Péter (o), Kardos József, Kőporosi János (h), Kürtös Előd, Orosz Tibor, Varga Zoltán, z: Kovács Tamás, sz: Sántha László, Sántha Katalin, Sántha Lacika, Sántha Kati, ifj. dr. Barabás Gábor
Média Mánia Produkció, 2006, video, szí, 72 perc

A film a Sántha házaspár életének eseményeit követi házasságkötésüktől nagyobbik gyerekük iskolába kerüléséig. A családot segítő Egyenlő Esélyekért Alapítvány képviselője szerint az értelmi sérülteknek is joguk van családot alapítani. Az alapítványnak az a dolga, hogy segítse a szülőket hiányzó képességeik pótlásában. A kislány nincs lényegesen hátrányosabb körülmények között, mint sok átlagos családban élő gyerek.

7 FŐBŰN – BŰNÖK EZEK?

The Seven Deadly Sins – Are They Sins?

Berkes Zsuzsa (rip), Csáki László K7, Cseiesner Otilia (f), Dér András (r, o), Dér Zsolt, Heltai Péter (szerk, rip), Kresalek Dávid (v, p), Kresalek Gábor (gyv), Mészáros János, Pálfi Szabolcs K7, Bányay Gábor, sz: Ábrahám Béla, Balázs Zoltán, Horkai-Hörcher Ferenc, dr. Koltai Mária, Láncki András, Madarász Imre, M. Kecskés András
Muster Tzapko, Magyar Televízió, é. n. (2006), video, ff+szí, 52 perc

A baráti beszélgetést animációs betétekkel, vágóképekkel, zenével élénkítő film történeti, pszichológiai, teológiai, filozófiai szemszögből értelmezi a főbűnöket (hiúság, irigység, harag, restség, kapzsiság, bujaság, falánkság).

‘56

1-2. rész

r: M. Nagy Richárd, szé: Bank Barbara, M. Kiss Sándor, Tamáska Péter, szerk: Keresztény Zoltán, Kubus Mária, rip: Keresztény Zoltán, Pesty László, o: Benke Ottó, Tarcza Valdes János, Vas András Gergely, v: Mórocz Péter, Valter Antal, Zimay András, gyv: Szabó Zsuzsanna, p: Pesty László, Lipták András, n: Pesty László, sz: Bárány Péter Zoltán, Callmeyer Ferenc, Dolák-Saly Róbert, Jelinek Márk, V. Krasznay Béla, Lipták András, Nacsa Olivér

Pesty Fekete Doboz, 2006, video, ff+szí, 28+24 perc

A film riporterei médiaszemélyiségek bevonásával, forradalmárok megszó-
laltatásával, klipes vágások és zenei effektusok segítségével igyekeznek
közel hozni a mai tizenévesekhez az 1956-os forradalmat. Pesty László
riporter két tizenhat éves fiút ismertet meg a forradalom tárgyaival, ese-
ményeivel. Készítenek Molotov-koktélt, kipróbálják a priccset Recskén.
Archív filmek, személyes történetek, naplójegyzetek segítségével, közvetlen
hangú narrációval próbálnak történelmileg is hiteles képet adni az ese-
ményekről.

104 AVAGY „...DE KÖNYÖRGÖM TISZTELETTEL!”

104 or „...I Respectfully Beg!”

r: Szobolits Béla, o: Surányi Z. András, v: Aliczki György, h: Kapcsos
Vince, gyv: Fabók István, p: Körmendi Annamária, sz: Kincses Lajos
„Bongyi”, Tóth Sándor, Szalay Gábor, Siklósi Gábor, dr. Takács Zoltán
Golden Conch, 2006, video, szí, 80 perc

Kincses Lajos, „Bongyi” (52) mentősofőr, aki nagyon szereti a munkáját.
Ezért petíciót intézett a miniszterelnökhöz, amelyben megírta, milyen
nehéz körülmények között dolgoznak, hogy akadozik a gyógyszer-, a köt-
szer- és a műszer-utánpótlás, az esetkocsik rosszul felszereltek, a mentősök
társadalmi megbecsültsége alacsony. Kérte a miniszterelnököt, ellenőrizze
állításait, inkognitóban látogasson el bármelyik mentőállomásra. A Mi-
niszterelnöki Hivatal a petíciót az OMSZ főigazgatójának továbbította –
a kör bezárult.

A CINETRIP BUKÁSA

The Failure of Cinetrip

készítette: Flór Péter, sz: Laki L. László, Donáth Eszter Mirjam, Para-Kovács Imre, Erdélyi Zsolt Superman, Gáncs Andrea, Bojár Iván András, Gerendai Károly

gy. n., é. n. (2006), video, szí, 38 perc

A szabadság vihara című dokumentumfilm sajtóvetítését a Gellért-fürdőbe szervezte a forgalmazó. A bejáratnál Laki L. László, a Cinetrip programok kitalálója röplapot osztogatott: a Cinetrip márkanévet, valamint a vízi vetítés fogalmát levédette, ezért beperli a forgalmazót. Hasonló vita miatt nem dolgozik Laki a Szigeten sem. A filmben megszólaló médiaszemélyiségek szerint a magyarok irigyek, gátlástalanul eltulajdonítják egymás szellemi tulajdonát. Gerendai Károly, a Sziget Fesztivál főszervezője szerint Laki produkciója drága a fesztivál számára, ezért nem tudtak megfizetni.

A CSILLAGOS ÉG FELETTEM – PORTRÉ KRASZNAHORKAI LÁSZLÓ ÍRÓRÓL

The Starred Sky Beyond Me – A Portrait of the Writer László Krasznahorkai

r: Keserű Judit, o: Kőrösi András, Gurbán Miklós, v: Szirti Anina, h: Belovári Tibor, gyv: Kovács Gyula, sz: Krasznahorkai László
gy. n. (Duna Televízió), é. n. (2006), video, szí, 50 perc

Krasznahorkai László (1954) író szerint az író és az olvasó egyet akar: nyelvi eszközökkel, közös megegyezéssel hallgatni. Az író ajánlatot tesz az olvasójának a csendről, ami a nagy kérdésekről (élet, halál, boldogság, idő) való hallgatást jelenti. A csendről aztán már szabad beszélni. Az ember még saját létét sem tudja bizonyítani, hogyan tudna hát érvényes mondatokat írni azokról a kérdésekről, amelyekben ő maga is benne foglaltatik?

A CSOLNOKI RABTÁBOR

The Prisoners' Camp of Csolnok

r, fk: Varga Ágota, szé: Szakolczay Attila o: Markert Károly, Lovasi Zoltán, v: Lemhényi Réka, h: Faludi Sándor, Gergely András, p: Muhi András, sz: dr. Ernst Ervin, vitéz Kövesd Ferenc, Frank Madachy, Pántis István, Petrusz Tibor

Inforg Stúdió, 2004-2006, video, szí, 112 perc

Csolnok sváb lakóit azért nem telepítették ki, mert szükség volt a szénre, amit bányásztak. Előbb köztörvényeseket, majd politikai foglyokat dolgoztattak a bányában embertelen körülmények között. A falu lakói közül sokan segítettek a rabokat: ennivalót vittek nekik, kézbesítették a leveleiket. Az egykori foglyok és a falusiak, a fegyőrök, valamint a hozzátartozók vallomásait, visszaemlékezéseit beárnyékolja a félelem. A rabtábor az 1956-os forradalom alatt felbomlott, sokan elhagyták az országot. A fogvatartottakat sújtó szankciókat a hetvenes években törölték el. A tábornak ma már a helye is alig látszik.

A FÁSLI, A ZOKNI ÉS A SZÓR

Bandage, Socks and Breast-Hair

Dudás Dorottya (r, f, p), Horváth Nóra (r, o, p), Muszter (r, o, p), Takács Mária (r, f, p), p: Labrisz Egyesület

gy. n., é. n. (2006), video, szí, magyar, angol hang, mf, 35 perc

Egy berlini szakértők vezette dragking (férfinak öltözött nő) workshopon a címben említett eszközök segítségével, no és némi gyakorlással a lányok eljátszhatnak azzal a lehetőséggel, milyen férfinak lenni, illetőleg milyen a saját férfi oldaluk. Mindez a másik nem és önmagunk megismerését szolgálja.

A FORRADALOM ARCA – EGY PESTI LÁNY NYOMÁBAN

The Face of the Revolution – In Search of a Budapest Girl

r, o, v: Kékesi Attila, dr: Blastik Noémi, fk: Balázs Eszter, Phil Casoar, Kékesi Attila, rip: Balázs Eszter, Phil Casoar, szé: Almási Tamás, Papp Gábor Zsigmond, Sebeő Ágnes, h: Hunyadi Alex, z: Darvas Ferenc, p: Jean-Pierre Jeunet, Kékesi Attila, n: Kocsis Gergely, sz: Balázs Eszter, Phil Casoar, Franz Goëss, Basilides Bálint Géza, Russ Melcher, Mark Beasley, Mario de Biasi

Arted Stúdió, Tapioca Films, 2001-2006, video, ff+szí, 78 perc

Balázs Eszter történész és Phil Casoar újságíró 1999 óta kutatják egy lány sorsát, akit az 1956-os magyar forradalomról tudósító Paris Match egyik fotóján láttak. A képet a forradalomban halálosan megsebesült Pedrazzini neve alatt jelentették meg, valójában Russ Melcher amerikai fotográfus készítette. A csepeli munkáscsaládból származó Sponga Julianna a fotó miatt túl ismertté vált, ezért a forradalmat követően emigrált. A bécsi

tábor után a svájci Neuchatelbe, majd 1961-ben Ausztráliába költözött. 1962-ben férjhez ment. 1975-ben újra az címlapra került: megnyerték az ausztrál lottó főnyereményét. 1990-ben, 53 évesen halt meg. Fiai nem beszélnek magyarul, halála után a család szétesett.

A HÁROM TEMPLOM

The Three Temples

A zsidónegyed – Pest zsidó arca III.

The Jewish Quarter – The Jewish Face of Pest

r: Ocsenás Tamás, szerk: Kremsier Edit, fk: Kremsier Edit, Ocsenás Tamás, rip: Kocsi Zsolt, szé: dr. Komoróczy Géza, Perczel Anna, o: Szobrász András, v: Juhász Kata, h: Kósa László, z szerk: Herczeg László, gyv: Nedeczky István, p: Balogh Kálmán, n: Dunai Tamás, km: Horváth Illés, Valtz Péter, Vékes Csaba, Fekete László, Tóth Emil, sz: dr. Komoróczy Géza, Perczel Anna

Euromenta Trade, 2006, video, szí, 20 perc

Eötvös József javaslatára 1867-ben egyenjogúsították a zsidókat Magyarországon. 1868-ban ugyanő javasolta egy zsidó kongresszus összehívását. Élénk vita után a magyar zsidóság három részre szakadt. Legkorábban az emancipáció hívei, a neológok építettek templomot maguknak (Dohány utca, 1859). A kongresszus előtti állapotot érvényesnek tekintő irányzat zsinagógája, a Rumbach Sebestyén utcai 1870-72 között, az ortodoxoké pedig 1913-ban készült el a Kazinczy utcában.

A JUGOSZLÁV KAPCSOLAT

The Yugoslavian Connection

r, o: Góczán Flórián, szerk: Méry Zsuzsa, szé: Szokolczai Attila, v: Koncz Gabriella, h: Hornos Gergely, z szerk: Darázs Erzsébet, n: Madarász Zsolt, gyv, p: Sárközy Réka, sz: Kende Péter, Baráth Károly, Fehér Mayer Mária, Gyetvai Sándorné, Mihájlovits Miklós

1956-os Intézet Közalapítvány, 2005, video, szí, 44 perc

Az 1956-os forradalmat követően csaknem húszezer magyar menekült lépte át a jugoszláv határt. Legtöbbjük Nyugat felé indult. Jugoszlávia igyekezett a legnagyobb titokban kezelni a magyar menekültek kérdését, mert minél előbb meg akart egyezni a Kádár-kormánnyal. Kende Péter (1927) történész is Jugoszlávián keresztül menekült. A menekülttábor

internálótáborra emlékeztette, el voltak zárva a külvilágtól. Akkor érezte csak, hogy megszabadult, amikor átkelt a jogoszláv-olasz határon. A filmben a hajdújárású és bácsszőlősi menekülttáborok mindennapjait a helyi lakosok szemszögéből is megismerhetjük.

A KALAPOK MESTER

The Master of Hats

r: Szádvári Lídia, o: Boldizsár András, v: Koncz Gabriella, gyv: Pákozdy Margit, p: Vészi János, sz: Mihalkó Gyula, Mihalkó Zoltán, dr. Vajda Mária, Gém László

Fórum Film Alapítvány, é. n. (2006), video, szí, 33 perc

A balmazújvárosi Mihalkó Gyula családja öt nemzedék óta készít kalapokat. A hagyomány a hatvanas években csak papíron szakadt meg, mert szüneteltetniük kellett az ipart, de az emberek akkor is tőlük rendeltek, az ő kalapjuk jobb volt a gyárinál. Nagybátyja, Mihalkó Zoltán az egy generációval korábbi kalapkészítési szokásokról mesél, a mester pedig bemutatja, hogyan készül a kalap, miközben családjuk történetébe is bepillantathatunk. Mihalkó Gyula 2003-ban a Népművészet Mestere lett.

A KERTÉSZ

The Gardener

„Homo Faber – A kézműves” sorozat

„Homo Faber – The Craftsman” Series

r, fk: Kis Klára, o: Bodrossy János, v: Kollányi Judit, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Simon Ferenc, Simon Ferencné

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 25 perc

Simon Ferenc kertész szerint kertészkedni nem lehet rutinból. Olyan az, mint a gyerekevelés: nagyon könnyű elrontani oda-nem-figyeléssel. A film szép képekkel illusztrálja a munkáját szerető kertész szavait.

A MAROSVÁSÁRHELYI TELEKI TÉKA

The Bibliothek of Marosvásárhely

r: B. Nagy Tibor, szé: Vince Gábor, o: Körtési Béla, Székely Róbert, v: Révész István, p: Nagy Gábor, km: Karp György, sz: Deé Nagy Anikó, Láng Zsolt, Spielmann Mihály, Pál Antal Sándor

Pilot Stúdió, é. n. (2005), video, szí, 29 perc

Gróf Teleki Sámuel (1739-1822) kora egyik legműveltebb bibliofile volt.

Marosvásárhelyen több tízezer kötetből álló gyűjteményt hozott létre. Elkészítette a könyvtár nyilvántartását is, majd 1799-1802 között megépítette a könyvesházat. A Teleki Téka nagyban hozzájárult a város művelődési központtá fejlődéséhez. A könyvtárat 1949-ben államosították. Noha több egyházi könyvtár anyaga is ide került, működése stagnált, közkönyvtári státusza megszűnt. A gyarapítási cenzúra miatt a könyvtárosok illegálisan gazdagították a gyűjteményt. 1989, a rendszerváltás óta a raktárhiány a legfőbb gondjuk, mert az újra közkönyvtár Teleki Téka állománya és gyűjtőköre is bővült: a valamikori Magyarország területén, honi nyelveken megjelent köteteket gyűjtik.

A MECSEK KINCSE

The Treasure of the Mecsek Hills

1. Filmévkönyv 2006.

A MEGFESZÍTETT

The Crucified

r: Koltay Gábor, fk: Koltay Gergely, o: Bognár József, Gábor András, Romet Róbert, Turbék Attila, Varga Krisztián, l: Vona Károly, j: Kemenes Fanni, h: Gellért Tibor, z: Koltay Gergely, Szűts István, Kormorán, gyv: Nagy Béla, p: Somlai Zsuzsanna, sz: Varga Miklós (Mester), Kalapács József (Vezér), Varga Klári (Lány), Makrai Pál (Áruló), Kis Domonkos Márk, Kollárik Péter

Szabad Tér Produkció, 2005, video, szí, 104 perc

„A rockopera a Jó és a Rossz küzdelmén keresztül arra a kérdésre keresi a választ, hogy korunkban milyen emberi szándékok, morális értékek állíthatók szembe az emberiség szellemi, erkölcsi megnyomorítását célzó folyamatokkal.” A koncertfilm a Tóth Sándor műveinek felhasználásával készült rockopera csíksomlyói bemutatóján készült (2005.07.02.).

A MESEBOLTOS

The Shopkeeper of Fairy Tales

r, v: Horváth Zoltán, o: Boros Ferenc, Csóka Miklós, Horváth Zoltán, n, illusztrátor: Büki Boglárka, z: Király Zoltán, sz: Balogh József, Böröczki Mihály, Devecsery László, Palkó István, Pethő Gyula, Pósfai János, S. Pével Judit, Szakály Éva, Szovák Csaba, Takács Miklós

MozgóKépMÁS csoport, 2006, video, szí, 42 perc

Portré Gazdag Erzsiről (1912-1987), a népszerű gyermekversek szerzőjéről. Cseléd anyja leányanyaként szülte, a nagyanyja nevelte föl. Egyetemi tanulmányait nem fejezte be, az ötvenes években gyógynövénygyűjtésből, szemfelszedésből élt. Barátai Szombathelyen könyvtárosi állást szereztek neki. Lelki sérüléseit férfias határozottsággal, tüskés humorral leplezte. Az író-olvasó találkozókon, a gyerekek között kinyílt, felszabadult. „Felnőtt” versei halálának évében jelentek meg.

A MÉSZÉGETŐ BECSÜLETE

The Lime-Burner's Honour

r: Makó Andrea, o: Jernye János, v: Szirti Anina, h: Fartaczuk Zsolt, z szerk: Banner Géza, p: Kulcsár Györgyi, sz: Kóréh Csaba és családja
Unio Civilis Képműhely, 2006, video, szí, 49 perc

Kóréh Csaba és családja meszégetésből tartják fenn magukat. A filmben végigkövethetjük, milyen lassú és fáradtságos munka árán lesz a kőből mész.

A MI KIS EURÓPÁNK

Our Own Little Europe

Ózd sorozat *A Series About Ózd*

r, fk, p: Almási Tamás, rip: Almási Tamás, Dés Julcsi, o: Almási Tamás, Kékesi Attila, v, h: Hargittai László, gyv: Kulcsár Györgyi, sz: András István, András Istváné, Csákányovszki Sándor, Csákányovszki Sándorné, Seffer Ferenc, dr. Jancsi Éva, Benedek Mihály
Filmdimenzió, MTV, 2006, video, szí, 64 perc

A film a csatlakozási népszavazástól 2006-ig követi, mit jelent az ózdiaknak az Európai Unió. 2004. május 1-jén a polgármester ünnepi szónoklatában felhívja a figyelmet: „A siker záloga a kezünkben van. Csak akkor haladunk, ha a legtöbbet hozzuk ki magunkból.” A férfiak elméletben elemzik a helyzetet: befektető kéne ahhoz, hogy mozduljon valami. Az asszonyok gyakorlatiasabbak: egyikük Kölnbe jár dolgozni, másikuk angolul tanul. Lassan, apránként használják az új lehetőségeket.

A MI KIS RÁDIÓNK

Our Little Radio

r: Litauszki János, szerk, rip: Józsa Márta, o: Markert Károly, v: Szalai Károly, h: Faludi Sándor, z szerk: Herczegh László, gyv: Kerekes Péter, p:

Fényes András, Török Gábor, sz: Farkas Istvánné, Laczy István, Rakó Attila, Szabó László Dezső

Titania-Master Pro, 2006, video, szí, 55 perc

„A szegény ember élete nem dínomdánom, dáridó, de minden gondot feledtet egy jól működő rádió.” – Laczy István elektrotechnikus kezdetben kalózkodva, ma már legálisan, saját építésű rádióadóval valósítja meg a szólásszabadságot Gyömrőn.

A MŰVÉSZET PALOTÁI

Palaces of Art

„Mesterművek a századforduló építészetéből” sorozat

„*Masterpieces of Architecture from the Turn of the Century*” Series

r: Kútvölgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, z szerk: Sándor Katalin, gyv: Mándi János, p: Fülöp György

Centrál FS, 2004, video, szí, 26 perc

A Hősök tere egységét az adja, hogy minden építményét egyetlen ember, Schickedanz Albert tervezte. A Műcsarnokot (1896) a millenniumi ünnepek keretében Ferenc József jelenlétében adták át. Az Ezredéves emlékművet 1905-ben avatták, a Szépművészeti Múzeum (1906) pedig már kritikák keresztüzébe került a szecesszió térhódítása miatt. Az Iparművészeti Múzeum (1896) az egyetemes építészetben is mérföldkőnek számít a majolika homlokzati alkalmazása, valamint külső és belső architektúrájának, ornamentikájának eredetisége, könnyedsége miatt. A Zeneakadémia (1907) építésekor az állami megrendelés a szecessziós homlokzatból eklektikust csináltatott. Az alkotók a belső kialakításában kárpóolták magukat.

A NAPBA ÖLTÖZÖTT LEÁNY – CSÍKSOMLYÓ, 2006. JÚLIUS 1.

The Girl Dressed in Sun – Csíksomlyó, 1 July 2006

r: Koltay Gábor, adásr: Kecskés László, fk: Koltay Gergely, j: Kemenes Fanni, v: Halász Lajos, h: Szabó Miklós, Gellért Tibor, o: TVP Stúdió, Mezei Attila, z: Kormorán, zenei r: Koltay Gergely, gyv: Nagy Béla, p: Somlai Zsuzsanna, sz: Bodnár Vivien (Mária), Miller Zoltán (Áron), Vikidál Gyula (Márton), Varga Klári (Anna), Varga Miklós (István pap), Kalapács József (Janus vezér), Makrai Pál (Ambrus), Csengeri Attila

(Máté), Mr. Basary (Mikes kapitány), Pitti Katalin (Jelenés), Szijártó László (Laci betyár), Baricz Imre, Fehér Andrea
Korona Film, 2006, video, szí, 137 perc

„Ballada egy székelly leányról, a tegnapról, a máról. Ballada az igazságról, a szabadságról, az emberről és szép Máriáról.” A rockopera 2006. július 1-i csíksomlyói előadásának felvétele.

A NEVETÉS ÉS FELEJTÉS FILMJE... – ANYUKÁM EMLÉKÉRE

The Film of Laughter and Forgetting... – To My Mother's Memory

r, szerk: Kazimir Annamária, o: Gaál Barna, v: Féjja Balázs, sz: Bános Éva, Gálvölgyi János, Haraszi Sándorné, Horváth Ádám, Kudlik Júlia, László György, Mohai Gábor, Pomezansky György, Radnóti Zsuzsa, Rapai Nándor, Sándor György, Szauder Péter, Szilágyi Ildikó, Takács Miklós, Vitray Tamás

SZFE, 2005, video, ff+szí, 44 perc

Takács Marira (1938-1997) egy tehetségkutató versenyen figyeltek föl. A televíziózás kezdetétől a Magyar Televízió munkatársa volt. Arca, hangja, személyisége a televízió arculatának részét képezte, ő és bemondótársai voltak az első „médiasztárok”. A rendszerváltás idején nem maradt energiája a megújulásra. A médiaforradalom, a leépítések és kapkodások hevében nyugdíjazták az akkor már beteg asszonyt. Lánya egykori kollégáit, barátait faggatja, archív filmek segítségével emlékezik édesanyjára.

A NOMÁD – VEZEKLÉS A XXI. SZÁZADBAN – PUSZTAI JÓZSEF TÖRTÉNETE

The Nomad – Penitence in the 21st Century

r, f, p: Halmy György, o: Dömötör Péter, Góczán Flórián, v: Körtési Béla, z: Kathy Horváth Lajos, sz: Németh Péter Mykola, Szunyogh László, Rák Lajos, Pintér István

Tarot, é. n. (2006), video, szí, 56 perc

1986-ban a vámosmikolai Pusztai József háza kigyulladt, kislánya bennégett. Az apa kiköltözött állataival a szabad ég alá. A falubeliek furcsállták, de elfogadták nomád életmódját. 2003 nyarán a férfi nyomtalanul eltűnt. A környéken mendemondák keringenek róla, az állatait eladták.

A PÉNZ PALOTÁI

Palaces of Money

„Mesterművek a századforduló építészetéből” sorozat

„*Masterpieces of Architecture from the Turn of the Century*” Series

r: Kútvolgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, z szerk: Sándor Katalin, gyv: Mándi János, p: Fülöp György, km: Végvári Tamás, Molnár Piroska

Centrál FS, 2006, video, szí, 26 perc

1867, a kiegyezés után a pénzüintézetek gazdasági ereje, hatalma megnőtt, ami székházaik pompájában is megnyilvánult. A századforduló környékén még a historizáló-eklektikus, a huszadik század elején már a szecesszió volt az uralkodó stílusjegy. A film a budapesti Tőzsdepalota, az Osztrák-Magyar Bank (ma Magyar Nemzeti Bank), a Postatakarékpénztár, illetve a hódmezővásárhelyi és a szabadkai takarékpénztárak építését mutatja be.

A SUSZTER ÉS A LÁNGI GRÓF

The Cobbler and the Count of the Flame

készítette: Helényi Tamás

Dr. H-MED, 2006, video, szí, 12 perc

A film egy öreg suszterről szól, akinek életét egy tragikus tüzeset törte ketté. Ám példamutató lelkiereje és szakmaszeretete továbbsegítette őt pályáján. A mai napig apró kis műhelyében dolgozik, ahol a mesterség régi fogásai szerint készíti a cipőket. Ezeknek a nemzedékeken át kialakult mozdulatoknak ő az egyik utolsó ismerője. (Dialektus Fesztivál)

A SZÁSZCSÁVÁSI BANDA

The Band of Szászcsávás

Életek éneke 1. – *Song of Lives 1*

r, f: Bereczki Csaba, rip: Kelemen László, o: Nemes Tibor, v: Lemhényi Réka, p: Bereczki Csaba, Tolmár Tamás

Dialóg Filmstúdió, 2006, video, szí, 30 perc

Eldugott erdélyi falvakban élő régi zenész családok, prímások, együttesek bemutatása. Ezek az emberek azért énekelnek, zenélnek, táncolnak, mert nem tudnak szabadulni a gondolattól, hogy valami örökre elveszik. Ez az Életek Éneke. (Kamera Hungária)

A SZÉP TISZA ÉS MÁS

The Beautiful River Tisza and Other Things

r: Iván Attila, fk: Bicskei Zoltán, o: ifj. Apczi Jenő, Csubriló Zoltán, Iván Attila, v: Csendír Viktor, km: Radovan Kljajic, Bata István, Péjin Attila, z: Olivier Messiaen, Arvo Part, Synergie zenekar, sz: Bicskei István
Cinema Filmműhely, Magyararkanizsa, 2006, video, szí, 9 perc

Zene, vers és képek vallanak a Tiszáról. A filmetűdben Koncz István, Fehér Ferenc és Papp József versei hangzanak el.

A TERMÉSZETFOTÓZÁS MEGSZÁLLOTTJA

Obsessed with Nature Photography

r, szerk: Ravasz Balázs, o, v: ifj. Kővári Miklós
Zugló Televízió, 2006, video, szí, 36 perc

Máté Bence hobbija, a madarászat miatt kezdett kezdett fényképezni. Ötödik éve ő az év ifjú természetfotója, 2002-ben pedig a világ legjobb ifjú természetfotója lett. A magyar fotósok közül ő kapott először Eric Hosking-díjat. Magyarországon több, mint háromezren foglalkoznak természeti képek készítésével. A fotózás bizonytalan jövedelem, Máté emellett vendégeket kalauzol természetfotózás-túrákra.

A VAGON

The Cattle-Car

r: Zelki János, szé: dr. Vági Zoltán, Jeles András, o: Markert Károly, Nini Moshe, Mészáros Katalin, v: Szalai Károly, h: Faludi Sándor, Oni Elbar, gyv: Keresztes Felicián, Naszódi Katalin, p: Muhi András, sz: dr. Vági Zoltán, Soltész Gábor, Moskovics János, Gregory Éva, Singer Mirjam
Inforg Stúdió, 2006, video, ff+szí, 90 perc

A vagon a bizonytalanság, az átmenet helyszíne. A szülőföldről az ismeretlenbe visz. Mi történt a marhavagonokban? Holokauszt túlélők vallanak a rettenetes körülményekről, az éhségről, a szomjúságról, a bűzről, a halottakról, a mérhetetlen megalázottságról. Sokuknak ez az utolsó emléke szeretteikről. Idős asszonyok minden hónapban találkoznak, újra és újra elmesélik, amit átéltek. Mintha nem tudnák kibeszélni sohasem.

A VÉLT SZABADSÁG ÁRA

Price of Assumed Freedom

r, f, rip: Páskándiné Sebők Anna, szerk: Csaba Klári, szé: Stefano Bottoni, o: Kardos Sándor, Ágoston Gábor, Sára Balázs, v: Fodor Lili, h: Oláh Ottó, Balogh Balázs, z: Szigeti Ágnes, gyv, p: Sarudi Gábor, n: Hegedűs D. Géza, sz: Páskándi Géza (archívról), Páskándiné Sebők Anna, dr. Konthur Bertalan, dr. Szász István, Kun József

Duna Televízió, Quality Pictures, 2006, video, ff+szí, video, szí, 59+48 perc

A szereplők életútja a romániai erőszakos asszimiláció 1956-1990 közötti története. 1956-ban Erdélyben románok és magyarok együtt álltak a forradalom mellé. Megtorlásul a nagyobb megyei központokba kormánybiztosok kerültek, a Bolyai Egyetemet a nacionalizmus fészekének kiáltották ki, s 1959-ben megszüntették önállóságát. 1958-64 között több mint 26 ezer embert ítéltek el. Az 1963-64-es amnesztia után a Securitate megfigyelés alatt tartotta a börtönviseltek, számos magyar értelmiségit is beszervezett. Sokak számára a szabadulás hazájuk elhagyását is jelentette.

ADÁSUNKAT MEGSZAKÍJTJUK – 1956 MAGYAR RÁDIÓ – RÁDIÓSOK EMLÉKEI

Break on the Air ('56 Hungary)

Jankó Judit (f, dr), Ombódi Tamás (v), Solymosi Norbert (gy), Vészi János (r, o, z, p), sz: Burián Béla, Dudás Ferenc, Gyalog Rozi, Horváth Lajos, Köteles Mária, Róbert László

Fórum Film Alapítvány, é. n. (2006), video, ff+ szí, 54 perc

1956. október 23-án a megostromolt Magyar Rádió munkatársai sem tudtak tájékozódni. A régi, hazug rádió helyett a Parlamentből sugárzó Szabad Kossuth Rádió lett a forradalom hangja, ahova mindenki szabadon bemehetett, elmondhatta, amit gondolt. A visszaemlékező rádiósok újabb mozaikokkal gazdagítják a forradalom és a magyar rádiózás történetét.

AKARTAM VOLNA MUTATNI

I Just Wanted to Show

r: Sós Ágnes, o: Petróczy András, Sós Ágnes, v: Thomas Ernst, z: Schönborg, Webern, z szé: Barabás Árpád, sz: Gábor Marianne

DokuArt, 2006, video, szí, 48 perc

Gábor Marianne (1917) festő és férje, Rónai Mihály András (1913-1992) költő, újságíró családját elpusztították a második világháborúban. Az idős, törekény asszony gondolja a férje, illetve apja, Gábor Ignác (1868-1945) irodalomtörténész, és férje nagybátyja, Rónai Dénes (1875-1964) fotós hagyatékát is. Harmincöt kötetet adott ki saját költségén. Saját életműve is jelentős. Szőnyi-tanítvány volt, de a maga útját járta, nem tartozott csoporthoz. Az ötvenes években háttérbe szorult. Mindig embereket festett vagy rajzolt, az Uffiziben két önarcképét is őrzik. Álomszerű mozaikokból, kép-, szöveg- és zenetöredékekből áll össze az öntörvényű asszony portréja.

ÁLLAT! ANYÁD! – AZ ÁRNYÉKOS OLDAL

You Beast! Your Mother! – The Shadowy Side

r, o: Czencz József, p: Hunka Róbert, sz: Túrós György, Kamarás Zoltán, Szepesi Tamás, Kamarás Géza, B. Tóth László, Kiss Péter

Hunnia Records and Film Production, 2006, video, ff+szí, 47 perc

A többnyire bluest játszó Tengs Lengs 2006-ban adta ki első cd-jét. Ekkor már több mint két évtizede zenéltek együtt, tisztességes rajongótáborral. Karrierjüket nem építették tudatosan, ennek dacára több mint tíz éven át volt saját klubjuk. Felléptek az ország valamennyi nagy fesztiválján. Repertoárjukat feldolgozások és ironikus, vicces saját számok alkotják.

ALMÁSHÁZA – BETELEPÜLŐK

Almásháza – The Pioneers

„Elsodort falvak” sorozat „*Drifting Villages*” Series

r: Novák Norbert, Novák Tamás, Kluzsán Róbert, o: Kiss Aurél, v: Kluzsán Róbert, Reisinger Miléna, h: Boros Iván, gyv: Fodor Gergely, Koller István, p: Novák Tamás, Kollarik Tamás, sz: Németh Attila, Spanyur Csaba, Szeglet Béla, Lázár Péter, Rakonczai Ágnes

Absolve Consulting, 2006, video, szí, 24 perc

Németh Attila, a Zalaegerszeghez közeli, ötvenlelkes település, Almásháza polgármestere a helyi hagyományok elkötelezettje. Mindent megtesz, hogy többnyire idős emberek lakta faluja élettel teljen meg. Az idősek szívesen látják a betelepülőket. Spanyur Csaba nyári gyakorlata után a faluban maradt, most ő a falugondnok. Lázár Péter drámatanár a Táltos Szabad Színházi Egyesületnek keresett alkotóműhelyt, itt talált. Faluünnepeket, filmvetítéseket, kiállításokat szerveznek, színházba járnak – a község újjáéledni látszik.

AMÁLIA

készítette: Víg Sándor, sz: Tomcsányi Amália

Víg Sándor, é. n. (2006), video, szí, 67 perc

Tomcsányi Amália (1927) tizenhét évesen önkéntes nővérként a frontra tartott, amikor Ukrajnában lemaradt a vonatról. Kínzással rá akarták bizonyítani, hogy kém. Sztálin tíz évre enyhítette halálos ítéletét. A szibériai lágerben egy orvos mentette meg. A letöltött büntetés után hazaengedték. Megalázó helyzetek sora után Haynal professzor klinikájára került. Megpróbálták beszervezni, de nem volt hajlandó a kémelhárításnak dolgozni. 1956-ban tolmácsolt a felkelőknek, szervezési munkákban vett részt. Meglepetésére csak egy év felfüggesztett börtönbüntetést kapott. Időközben Szovjetunió-beli rabtársa, szerelme a német államtól nagy összegű kártérítést kapott – Amália pedig annak örül, hogy egyáltalán szeretni tudja a hazáját.

AMBIVALENS

Ambivalent

Arany-Tóth Attila (szé), Koncz Gabriella (v), Korom András (szerk, rip), Siklósi Szilveszter (r), Szalay Béla (gyv), Tóth-Szöllős András (p), sz: Török István

Elefántfilm, 2005, video, ff, 35 perc

Török István (1925-1993) 1956. október 27-én lett Hódmezővásárhely tanácselnöke. A párt nevezte ki, de tagja lett a forradalmi Nemzeti Bizottságnak is. A jogot végzett, párttag Török minden körülmények között a törvényes utat tartotta követendőnek. A különböző csoportok követelései közül támogatta, amit jogosnak érzett. 1957 augusztusában letartóztatták, 1958-ban fölmentették. A filmben archív felvételtől mondja el a „másfél év nyaralás” történetét.

(*A Tanácselnök a forradalomban* – 2005 – újravágott változata.)

„AMIKOR A RAB MADÁR KISZABADUL A KALICKÁBÓL...” – AZ 1956-OS FORRADALOM SZOMBATHELYEN

„When the Bird Escapes the Cage...” – The Revolution of 1956 in Szombathely

készítette: Horváth Zoltán, Boros Ferenc, szé: dr. Kövér István, sz: Császár János, Kecskés István, Kecskésné Welther Ildikó, dr. Kövér István, Lechner

Ferenc, Nemes József, Némethné Tóth Márta, Szekér László, Tahin János, Tibola Imre, Torjai Valter

MozgóKépMÁS Kulturális és Film Egyesület, 2006, video, szí, 55 perc

Szombathelyre az 1956-os forradalom október 28-án ért el. A korábbi eseményekről is értesültek, de a város környékén – határmenti település lévén – orosz tankhadtest állomásozott, óriási túlerővel. A város népe növekvő lelkesedéssel fogadta a forradalmi eseményeket, megalakult a Forradalmi Bizottság és a Nemzetőrség. Szombathelyen is, ahogyan a kisebb településeken általában, nagyon figyeltek arra, hogy ne történjen rendbontás. November 4-én az oroszok váratlanul rajtaütöttek a Nemzetőrség épületén, és az ott tartózkodó fiatal nemzetőröket válogatás nélkül meggyilkolták. A megtorlás Szombathelyen is kegyetlen volt.

ATTILA KINCSEI

The Treasures of Attila

r: Szabó Elemér, szé: Gulyás Gyula, o: Kocis Zoltán, Szabó Elemér, v, h: Nagy István

Alapítvány a Komplex Kultúrakutatásért, 2005-2006, video, szí, 92 perc

Attila, a csereháti aprófalú harangozója elhatározza, hogy újraépít egy kis fakápolnát az erdő mélyén, egy elfelejtett Mária-jelenés egykori kultuszhelyén. A csoda elfojtott lokális emlékezete fokozatosan újjáéled... A parókus rábólint a kezdeményezésre, kijavítanak egy betonöntvény Mária-szobrot, a falubeli idős asszonyok pedig hajlandók felkapaszkodni egy traktor pótkocsijára, hogy elzarándokoljanak a kultuszhely felszentelésére. (Dialektus Fesztivál)

AZ „ÁRVAI-MŰVEK”

The Arvai Works

r, szerk: Katona Zsuzsa, o: ifj. Baji Tibor, Farkas Dániel, v: Sass Péter, mt: Belovári Tibor (h), Gyürke Kata, Hajdú István, Lugosi Gergely, Megyeri Sára, Mérei Anna, Pál Ödön, Sülyi Péter (fk), Vojnovich Tamás, z: Vázsonyi János, gy: Mester Gábor, p: Nyeste Péter, sz: Báron György, Dér András, dr. Sós Ágnes, Durst György, Forgács Péter, Gothár Péter, Grunwalsky Ferenc, Janisch Attila, Jókai Lóránt, Kamondi Zoltán, Kopper Judit, Melis László, Molnár György, Muhi András, Muhi Klára,

Sopsits Árpád, Sós Mária, Sülyi Péter, Székely Orsolya, Szinetár Miklós, Tóth András, Vitray Tamás

Aster Film, MTV, 2005-2006, video, szí, 38+25+22 perc

A Fialat Művészek Stúdiója 1985-1996 között filmtörténetet írt. Ez elsősorban Árvai Jolánnak (1947-2001), a stúdió vezetőjének, az első magyar producerek egyikének volt köszönhető. Minőségérzéke, empátiája és keménysége révén a legkülönbözőbb művészek kaphattak lehetőséget az FMS-ben. Itt dolgozott többek között Sopsits Árpád, Kamondi Zoltán, Molnár György, Sülyi Péter, Dér András, Dettre Gábor, Forgács Péter, Enyedi Ildikó, Grunwalsky Ferenc, Janisch Attila, Gothár Péter.

AZ A DOLGOM, HOGY CSINÁLJAM... – PORTRÉFILM SZABÓ TAMÁSRÓL

My Job is to do it – Portrait with Tamás Szabó

készítette: Gulyás János, z: Grei Tibor, sz: Szabó Tamás, Wehner Tibor, Gaál József

K & G Film, é. n. (2006), video, szí, 53 perc

Szabó Tamás (1952) az Iparművészeti Főiskola üveg szakán diplomázott 1979-ben. Többnyire szobrokat készít. Alkotásmódja organikus: nem tudja megtervezni, témája festményben, szoborban vagy rajzban ölt-e tetet. Motívumok izgatják, hangulatok, pillanatok, amelyekhez gyakran új technikákat talál ki (rézmetszet gipszre, szöges szobrok). A filmben Wehner Tibor művészettörténésszel és Gaál József festő-tanárral részletesen elemzik és kommentálják műveit.

AZ ELHALLGATOTT ZENEKAR

The Unmentioned Orchestra

r: Somogyvári Rudolf, szerk, rip: Szőke Cecília, o: Zajti Gábor, v: Halászi Péter, Zajti Gábor, p: Somogyvári Rudolf, Somogyvári Márta, sz: Csobádi Péter, Schwartz József, Kuster András, Köves Iván, Halász Mihály
Videant Film Produkció, é. n. (2006), video, ff+szí, magyar, német hang, mf, ff+szí, 92 perc

A Philharmonia Hungarica szimfonikus zenekart 1956-os magyar menekültek alapították. Egy ideig Bécsben játszottak, majd a nyugat-németországi Marlban telepedtek le. Vezetőjük, Rostornyai Zoltán és Doráti An-

tal, a tiszteletbeli elnök munkájának eredményeképpen az együttes csakhamar a világ legrangosabb hangversenytermeiben koncertezett. Az egész világ elismerte munkásságukat, lemezeiket, itthon azonban hallani sem lehetett róluk. A vasfüggöny leomlása után, 1990-ben a zenekar Yehudi Menuhin vezényletével nagy sikerű hangversenyt adott Budapesten is. Ezt követően azonban az együttes politikai és anyagi támogatottsága csökkent, a zenekar 2001-ben feloszlott.

AZ EMBER NÉHA KÉPPÉ VÁLIK – TÖREDÉKEK KUNT ERNŐ PORTRÉJÁHOZ

Man Sometimes Turns Into an Image – Fragments to the Portrait of Ernő Kunt

őá: Gulyás Gyula, R. Nagy József, o: Bódi László, Bujdos Tibor, Gulyás János, Kunt Ernő, Kisfalusi Sándor, Vörös Balázs, v: Nagy István, n: Kulcsár Imre, z: Sonoton Music GmbH, Fonó Records
Kunt Ernő Képiró Műhely, 2006, video, ff, 45 perc

Dr. Kunt Ernő (1948-1994) a magyarországi kultúranropológia egyik meghatározó személyisége volt. A hazai etnográfiai kutatást új módszerekkel ötvözte, célja a komplex kultúravizsgálat. Ő hozta létre Miskolcon a kulturális és vizuális módszerek szemléletmódját ötvöző antropológia tanszéket, amelyet csupán egy esztendeig vezethetett. A nyitott, jó humorú, diákjaira is tisztelettel tekintő pedagógus portréfilmje az egyetemi kutatómunka során forgatott videodokumentációkból készült.

AZ ÖCSÉM CIPŐI

My Little Brother's Shoes

r: Papp Gábor Zsigmond, o: Lovasi Zoltán, Kékesi Attila, v: Bartos Bence, h: Fazekas Csongor, z: Rutkai Bori, Darvas Benedek, Darvas Kristóf, sz: Papp Gergely, S. Papp Zoltánné, S. Papp Zoltán, Juhász Judit Petra, Hadas Krisztina
Bologna Film, 2006, video, szí, 43 perc

A rendező öccse, Gergő kiskora óta szenvedélyesen szereti és gyűjti a cipőket. Szerinte a cipő sok mindenről árulkodik: az emberek jellemére, szokásaira, társadalmi helyzetére következtet belőle.

AZ ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZ

The Theatre of Újvidék

r, fk: Siflis Zoltán, szé: dr. Franyó Zsuzsanna, o: Farkas Miklós, Király Attila, v: Farkas Miklós, gyv: S. Gordán Klára, n: Balázs Piri Zoltán, p: Szohár Ferenc, z: Király Ernő, sz: László Sándor, Vajda Tibor, Ferenczi Jenő, dr. Franyó Zsuzsanna, dr. Gerold László

Cinemart Produkció, 2006, magyar, szerb hang, magyar hb, video, ff+szí, 55 perc

A hetvenes évek Újvidékének pezsgő kulturális élete tette lehetővé, hogy 1974-ben a Vajdaság második magyar színháza is megnyithassa kapuit.

A másik, a szabadkai magyar színház népszínház volt. Az újvidéki társulatot a „másság esztétikája” emelte az élvonalba. A klasszikus darabokkal, a vajdasági magyar, vagy a jugoszláviai drámairodalom alkotásainak színrevitelével az ország aktuális problémáira is reagáltak. A színház léte a délszláv háború idején ellehetetlenült. Sikereik, díjaik a magyar nyelvű színjátszás hírnevét öregbítették, a társulat ennek ellenére kirekesztve éri magát az összmagyar színjátszásból.

ÁRULÓ EZÜSTNITRÁT

The Tell – Tale Silver Nitrate

r: Kecskeméti Kálmán, szé: Sümegi György, o: Gulyás János, sz: Saáry Éva, Almási László, Csiffáry Gabriella, Jajecsica Róbert, Rapaich Richárd K&G Film, 2006, video, ff+szí, 43 perc

Az 1956-os forradalomról megjelent vagy elkobzott fényképek, negatívak a megtorlás éveiben a forradalomban való részvétel bizonyítékaként szolgáltak. A Fővárosi Levéltár 1998-2003 között a Fővárosi Bíróságtól több száz 1956-os pert tartalmazó irategyüttest vett át, amely 3500-4000 darab fotót, röpiratot, kiáltványt tartalmazott. A magyar amatőrök fotóinak valóságtartalma nagy, ellentétben a nyugatiak által készített, sokszor beállított képekével. A Fővárosi Levéltár az anyagból egy 1956-os adatbázist hozott létre cd-n.

ÁZSIA SZERELMESE

In Love with Asia

r, f, v: Zajti Gábor, szé: Renner Zsuzsanna, o: Vékás Péter, gyv: Somogyvári Imre, p: Somogyvári Rudolf, Somogyvári Márta, Bács Ferenc, Bartók László, Mecskei Mária, Orosz István, Schulek Tibor, Somogyvári Orsolya,

Vékás Magdolna, sz: Renner Zsuzsanna, Magyar Tamás, Josef Pavlicek, Kincses Károly, dr. Nádasi András, Fajcsák Györgyi, Soltész József Videant Film Produkció, é. n. (2006), video, szí, 50 perc

A morvaországi, német anyanyelvű, szegény családból származó Hopp Ferenc (1833-1919) Pesten a látszerész Calderoninál helyezkedett el. Az optikusi üzletből, a tanszerellátásból és ingatlanügyletekből származó hatalmas vagyona lehetővé tette, hogy az újonnan épült vasútvonalakon, illetve óceánjárókkal bejárja a világot. 1882-ben indult első világműködési útjára, melyet további négy követett. Útjairól számos fotográfiát, műtárgyat hozott haza. Végrendeletében a sok nemes célú adományozás mellett megalapította a ma is nevét viselő múzeumot, amely 1923-ban nyitotta meg kapuit.

BALKÁN BAJNOK

Champion of the Balkans

r, f, rip: Kincses Réka, szerk: Katya Mader, dr: Wolfgang Gessat, o: Petrik András, h: Jakob Wehrmann, v: Lemhényi Réka, gy, p: Anja Firmenich, sz: Kincses Előd, Ajtay Mária, Kincses Réka, Kincses Imola, Frunda György, Kelemen Attila, Markó Béla, Borbély László, Ioan Judea, Ioan Scriciu, Smaranda Enache

Deutsche Film- und Fernsehakademie Berlin, video, szí, 87 perc

Kincses Előd (1941) Tőkés László püspök ügyvédjeként vált ismertté. 1990-ben Magyarországra menekült, mert úgy tudta, bűnvádi eljárás indult ellene a véres marosvásárhelyi összecsapások miatt. Hat év után tért haza, s azt tapasztalta, a hatalomra vágyó RMDSZ-ben addigra már minden szerepet leosztottak. Árulók, besúgók kerültek jó pozíciókba, ő pedig kiszorult a politikai életből. Filmrendezést tanuló lánya meginterjúvolta apja egykori barátait, akik ma neves politikusok; de szüleit is szembenézésre készítette előítéleteikkel, sérelmeikkel.

BETÁJOLT ÖRÖKLÉT – PÉCSI ÓKERESZTÉNY SÍRKAMRÁK

The Bearings of Eternity – Early Christian Cemetery of Pécs

Magyar világörökség I. *Hungarian World Heritage*

r: Duló Károly, szé: Bachman Zoltán, Kárpáti Gábor, o: Enyedi Lajos, v: Ricsóy Béla, h: Balogh Balázs, gy: Makkai László, p: Viktorin Kornél Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, szí, 28 perc

Pécssett 1716-ban bukkantak először az eltemetett, római kori Sopianae építészeti emlékeire. A föltárt húsz nagyobb sírépítményt az UNESCO világörökséggé nyilvánította. A film bemutatja az építkezésekkor előkerült leleteket, amelyek azt mutatják, hogy Sopianae kiemelten fontos vallási és kegyhely lehetett.

BUDAPESTI VADON

Budapest Wild

r, o, p: Tóth Zsolt Marcell, dr: Stodulka Gábor, f, társr: Molnár Attila Dávid, szé: Árpádhegyi Péter, Barcánfalvi Péter, Bánlaki Tímea, Diószegi Zsófia, dr. Hornung Erzsébet, Hámori Dániel Ottó, Kancsal Béla, Nagy Csaba, Szinetár Csaba, Szövényi Gergely, Tóth Gábor, Tóth Mária, Vilisics Ferenc, z: Mátyás Attila Merkaba, gyv: Herdlicska Péter, n: Sztarenki Pál TZSM, é. n. (2006), video, szí, 34 perc

Budapest faunája: a háztetőn vörösvércse, a padláson bagoly, a fürdőben ezüstös pikkelyke és házi zugpók, a szobában ruhamoly, könyvskorpió, levéltetű, poratka, a konyhában kockás húslégy, muslinca, a pincében meztelencsiga, pincebogár, az utcán sündiszó, nyest – a teljesség igénye nélkül.

CHECKPOINT SZELMENC

r, szerk: Domonkos László, v: Molnár András, P. Kovács Gyula
Duna Televízió, 2006, videó, szí, 55 perc

A szlovák-ukrán határral kettévágott magyar falu története a határátkelő megnyitásáig. (Kamera Hungária)

CSALÁDTÖRTÉNET

Family History

r: Wilt Pál, o: Gulyás János, v: Gulyás János, Koncz Gabriella
K&G Film, 2006, video, szí, 68 perc

Családi video 1999-ből: a karácsonyfát boldog nagy család állja körül. A nagyszülőknek, Jóska bácsinak és Jutka néninek a szülei is csepeliek voltak. Jutka néni nem tanulhatott, mert apjuk pékségét államosították, ők osztályidegennek számítottak. Vallásos nevelésben részesültek, s lányukat is úgy nevelték. Egyik lányuk, a recepciós Jutka egyedül nevelte föl

Szandra lányát. A család számára nagy megpróbáltatás, amikor a másik lány, a tudományszervező Mariann előbb felnőtt lányát, majd férjét, a mindig vidám Jóskát is elveszíti. A film Szandra 2006-os esküvőjével zárul.

CSENDESFILM

Quietfilm

r, fk: El Eini Sonia, o: Lovasi Zoltán, v: Kovács Béla, h: Bányai Gábor, Almási Péter, gyv: Fabók István, p: Nagy Gábor, sz: König Judit
Pilot Stúdió, é. n. (2006), magyar h, mf, video, szí, 25 perc

Nagyon idős asszony, a lába nehezen csoszsan, a beszéde alig érthető. Tornászik, sétálni megy. Mutatja, hol volt a gettó főbejárata, hol a fala, hol lőtték a Dunába. Az apját elhurcolták, nem tudta átadni neki a menlevelet, amit időközben szerzett. A bátyját följelentették, elvitték. Minden sorscsapás, ami érte, kapcsolatos a négyes számmal.

CSODA ZSELYKEN

Miracle in Zselyk

r, szerk: Sári Zsuzsa, o: Herner Donát, v: Csepregi János, mt: Czapáry Gabriella, Csóti Zsombor, Fackelmann Rita, Nagy G. József, Násztor Róbert, Pigniczki Zoltán, Széll Zoltán, sz: Borsos K. László, Szabados Ilona, Kerekes András, Szabados József, Tóth Csaba, Magyar Gyöngyvér
MTV Regionális és Kisebbségi Főszerkesztőség, 2006, video, szí, 20 perc

Az erdélyi Beszterce melletti, nyolcvan lakosú apró zsákfaluban, az 1332-től ismert Zselyken előbb a gimnázium, majd az iskola és az óvoda is megszűnt. A falu elöregedett, az idősek elmagányosodtak. A kecskeméti SOS Gyermekfaluvall együttműködve a helyi családok árva gyerekeket látnak vendégül nyaranta. A film a falu és az intézet lakóit, az együttműködés buktatóit, örömeit mutatja be.

CSODABOGARAK

Freaks

Kapcsos Vince (h), Király Eszter, Sívó Júlia (r), Surányi Z. András (r, f, o), gyv: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, sz: Benedek Szabolcs, Papp Sándor Zsigmond, Vargyas Márta, Szendrey Adrien, Papp Szabolcs, Mozsik Imre, Varga János
Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 51 perc

Ügyvéd, énekes, dobos, újságíró, teológus, rendező – mindegyikkel együtt jár a nyilvános szereplés. A film szereplői dadognak. Van, aki humorral, más keménységgel, saját rendszerrel, bölcs belenyugvással, vagy éppen rejtőzködéssel reagál a beszédhibájára.

CSODÁK PEDIG KELLENEK

Miracles Must Be

r: Czétényi Csilla, Nagy-Bozsoky József, szé: Hartlein Károly, o: Czétényi Csilla, Nagy-Bozsoky József, Czigány Gergely, h: Perger István, gyv: Malovánai Vera, Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, sz: dr. Csapó Benő, dr. Papp Katalin, dr. Radnóti Katalin, Hartlein Károly, a Puskás Tivadar Távközlési Technikum, a Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium, a Páli Szent Vince Katolikus Szakmunkásképző és Szaközépiszkola diákjai

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 45 perc

„Az oktatás célja nem az, hogy befejezett tudást adjon, hanem az, hogy szilárd alapot teremtsen a továbbhaladásra.” Öveges József mondásának a mai magyar oktatás ellentmond. A rendszerváltás mellékhatásaként felerősödött a szelekció, a gyerekek nagy része nem kap megfelelő oktatást. A PISA-felmérések azt mutatják, a gyerekek nem tudják hasznosítani a mindennapokban azt, amit az iskolában elsajátítottak. A filmben elhangzó vélemények szerint az oktatáskutatás eredményeinek felhasználásával milliárdokat termelhetne az ország.

DANKÓ U. 16.

16 Dankó Utca

r: Simonyi Piroska, Rémi Delannoy, fk: Rémi Delannoy, p: Simonyi Piroska, z: Ando Drom

7 h/e.ART, video, szí, 13 perc

Pörgős klipfilm a Dankó utcáról és környékéről.

DARUVONULÁS A HORTOBÁGYON

Cranes' Migration in Hortobágy

r, f, szerk, rip: Cséke Zsolt, o: Cséke Zsolt, Kéry Péter, Linzenbold Attila, v: Csordás László

Kamera a hátizsákban produkció, videó, szí, 54 perc

A film a daruvonulást, a Hortobágy legnagyobb állattömeget vonzó, egyik leglátványosabb eseményét mutatja be. (Kamera Hungária)

**DROGRIADÓ! – A MAGYAR HONVÉDSÉG
DROGPREVENCIÓS FILMJE**

Drug Alert

készítette: Szénási Ákos, p: Szabó László
Nimfas Film, é. n. (2006), video, szí, 70 perc

Marihuana, kokain, heroin – aktív és leszokott drogosok vallanak szenvedélyük boldogító és romboló hatásáról. A film bemutatja a Magyar Honvédség Egészségvédelmi Intézet kábítószer-laboratóriumát, ahol nagy pontossággal mutatják ki a szervezetben a drog jelenlétét. A katonai bíró ismerteti, hogy a droggal való visszaélés öt évtől életfogytig tartó börtönbüntetést vonhat maga után. Az elkövetők büntető- és munkajogi perre számíthatnak. Büntetőjogilag nem minden esetben büntethetők, de a munkajogi pernek mindig állásvesztés a következménye.

DÜBÖRÖG A NEMZETI ROCK

The Rumbling Sound of National Rock

r: Kriza Bori, o: Batoryi Csaba (archívok), Blaumann Edit, Cs. Nagy Sándor, Csoboth Attila, Ezer Zsolt, Horkai Ákos, Kasza Gábor, Lovasi Zoltán, Szandtner Dániel, v: Féjja Balázs, h: Almási Péter, Perger István, Szabados József, p: Wizner Balázs, z: Romantikus Erőszak, sz: Romantikus Erőszak (Sziva Balázs, Bese Botond, Kovács Richárd, Kovács Balázs, Markó Judit, Tumbász Márton, Vraskó János), Agyánszky Arnold, Buda-házy György
Metaforum Film, 2006, video, szí, 75 perc

A koncertrészletekkel illusztrált film a Romantikus Erőszak zenekart és híveit mutatja be. Zenei stílusuk népzenei alapokon nyugvó rock, szövegeikben a szélsőjobb kérdéseivel (hósi múltra büszke, öntudatos magyarság, népi hagyomány, Trianon, függetlenség, idegenkérdés) foglalkoznak. Rajongótáboruk túlnyomórészt szélsőségesen rasszistákból áll, de kirekesztés-ellenes lány is énekel a zenekarban.

EGY „MAGYAR” SVÁJCBÓL – PORTRÉ GANZ ÁBRAHÁMRÓL
A „Hungarian” from Switzerland – A Portrait of Ábrahám Ganz

r: Moldoványi Judit, szé: Bodoky Ágnes, Gábor János, Hidvégi Violetta, Klug Ottó, Lengyelne Kiss Katalin, Sebők Tibor, Thuróczy Csilla (gy),

p: Lakatos Iván, km: Bede-Fazekas Szabolcs, Győry Franciska, Mihályi Győző, Perlaky István, Végvári Tamás

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, video, ff+szí, 35 perc

Ganz Ábrahám (1814-1867) svájci vasöntő 1841-ben érkezett Magyarországra. A Széchenyi István által alapított első hengermalom öntödéjét az ő tervei alapján építették. Különleges vasöntő technikájával a rohamosan fejlődő vasútközlekedés és a magyar malomipar számára készített alkatrészeket. 1860-ban Ganz már egyike a leggazdagabb polgároknak. Üzemében a legmagasabb bért fizette, csak a legjobbkat alkalmazta. Munkásjóléti intézkedései Nyugaton is ritkaságszámba mentek. Öngyilkossága után Mechwart Andrászt bízták meg a gyár vezetésével, amely a kiegyezés utáni gazdasági fellendülés idején érte el virágkorát.

EGY ELJÖVENDŐ ÉLET – PIER PAOLO PASOLINI MŰVÉSZI ÉS POLITIKAI IDŐSZERŰSÉGE

The Life to Come – Pier Paolo Pasolini's Artistic and Political Presence Today

r: Mispál Attila, szerk, rip: Pintér Judit, o: Sibalin György, Szepesi Gábor, Bucsek Tibor, Mencseli Tibor, Mánfai Miklós, v: Szirti Anina, h: Wahl Frigyes, gyv: Szentmiklósi Sára, km: Szemán Béla, Novák János, Szabados Mihály és a Kamikaze akciócsoport, sz: Zubornyák Zoltán, Hegyi Gyula, Gaál István, Giuseppe Zigaina, Szkárosi Endre, Dobai Péter, Perlaki Tamás

Duna Televízió, 2005, video, szí, 50 perc

Pier Paolo Pasolini (1922-1975) olasz író, költőt, teoretikust a közönség főként filmrendezőként ismeri. Halálának harmincadik évfordulóján a Ferencvárosi Művelődési Központ rendezvénysorozatát szervezett a tiszteletére. A film tudósít a rendezvényről, másrészt képanyagával, idézet-technikájával, magyar és olasz elemzőinek megszólaltatásával méltó emléket állít Pasolininak, aki magánéletével és művészeti tevékenységével is állandó viták és támadások kereszttüzében állt.

EGY EREDENDŐ BŰNÖS VALLOMÁSAI – KÉT BESZÉLGETÉS JOHN LUKACS TÖRTÉNESSZEL

The Confessions of an Original Sinner

r, rip: Muszatics Péter, o: Kardos Sándor, v: Egri Ferenc, h: Horváth András, p: Muszatics Péter, Egri Ferenc, sz: John Lukacs

Pelagi Film, quadrafilm, 2006, video, szí, 28 perc

Lukács János (1924) történész 1946-ban az USA-ba emigrált, John A. Lukacs néven lett világhírű. 1947-től a Philadelphia melletti katolikus Chestnut Hill College tanára. A legnagyobb egyetemekre hívták vendégtanárnak, a rendszerváltás után Budapesten is tanított. Esszéisztikus, nagy nyelvi műgonddal írt könyveiben túlnyomórészt angolszász problémákat vizsgál. Nézete szerint helytelen a történettudományt kizárólag politikai eseményekre, levéltári dokumentumokra vagy ideológiatörténetre korlátozni. Korunkat az igazi demokratikus kor elejének tartja, noha a tömeg uralmával nem ért egyet, mert a tömeg manipulálható.

EGY HITELES EMBER

An Authentic Personality

r, p: Pesty László, rip: Kapitány Gergő, Pesty László, szerk: Kubus Mária, o: Mirko Sztocsev, Kósa Árpád, h: Nagy József, sz: Pesty László, Kiszelly Zoltán, dr. Dános Kornél, Légrádi Tibor, dr. Futó Barnabás
Pesty Fekete Doboz, 2006, video, szí, 61 perc

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök őszi beszéde után az ország politikai kettéosztottsága elmélyült. Pesty László riportter annak jár utána, valós tényeken alapulnak-e a kormányfő médiaszereplései, bűncselekmény történt-e Nomentana nevű cégénél, illetve igazat ír-e *Útközben* című önéletrajzi könyvében.

ELÁRULTAK BENNÜNKET

We Have Been Betrayed

r: Kisfaludy András, dr: Fakan Balázs, o: Nemescsói Tamás, v: Czeilik Mária, h: Novák Béla, sz: Keserű Ilona, Bencsik István, Tóth Sándor, Muray Róbert, Balogh László, Csizmadia Zoltán, Csiszto Mihály, Dede Ernő, Bóka Dezső
Munkart, é. n. (2006), video, szí, 42 perc

Az ötvenes években a Képzőművészeti Főiskolán is sok volt a népi származású hallgató. Ők pontosan tudták, milyen szegénység, elnyomás van vidéken. 1956-ban lelkesen csatlakoztak a forradalomhoz. A bukás után többszörösen elárultnak érezték magukat. A harcok során a főiskolát védő fiatalokat a szó szoros értelmében elárulták. Tágabb, társadalmi értelemben az eszmét, a jobb, igazságosabb társadalom lehetőségét árulta el a főiskola kommunista vezetése. Kádár János és társai az országot árulták el azzal,

hogy a szovjet csapatokat behívták. A világ elárulta Magyarországot, mert nem sietett a forradalom segítségére. A visszaemlékezők elbeszélik a főiskolán történeteket.

ELBORONÁLVA

Predestinated

r: Vági Barbara, Talán Csaba, rip: Vági Barbara, o: Talán Csaba, gyv: Jancsó László, z: Lajkó Félix és zenekara, Vági Barbara, sz: Hevesi Ilona, Földvári Nagy János

gy. n. (Alternet Filmstúdió), 2006, video, szí, 22 perc

Az asszociatív vágás, a zene és a visszafogott narráció eszközeit használó film két, Szentes környéki tanyán élő magányos idős ember párhuzamos portréja. János bácsi ötven éve él egyedül. Az elmúlás gondolatával megbékélt, legjobban azt sajnálja, hogy a tanya, amit a szülei építettek, el fog pusztulni, ha ő nem lesz. Ilonka néni munkával igyekszik lekötöni magát, hogy ne keseregjen. A temetésére együtt van a pénz, nem akarja, hogy az őt elhanyagoló lányának terhet jelentsen. Ők ketten három kilométerre élnek egymástól. Soha életükben nem találkoztak.

ELSZÁLLNAK A FELHŐK... – ZSIGMOND VILMOS HAZATÉRÉSEI

The Clouds Are Drifting Away... – Vilmos Zsigmond's Frequenting Home
„Szerelmes földrajz” sorozat „*Geography in Love*” Series

r, o: Dala István, szerk, rip, p: Hollós László, v: Bartos Bence, h: Wahl Frigyes, gyv: Monostori Zsolt, z: Szabó Gábor, Margit József, sz: Zsigmond Vilmos, Vagyóczky Tibor, Zeller Tibor, Hollós László

Geofilm, 2006, video, szí, 30 perc

Zsigmond Vilmos (1930) Vagyóczky Tibor operatőr barátjával fölkeresi a Duna-kanyart, ahol vizsgafilmjüket forgatták. A világhírű operatőr föl-eleveníti élete eseményeit, megemlékezik nemrég elhunyt tanáráról, Illés Györgyről (1914-2006), akivel először járt Szentendrén.

EMBER

Man

r, o: V. Nagy Attila, z: Katona Klári, sz: dr. Günther von Hagens
White Balance Film, 2006, 2006, video, szí, 6 perc

Zene, pontos, lírai képsorok, szöveg – az anatómiai művész alkot.

EMIGRÁNSOK

Emigrants

Vándor Attila (v), Ordódy Judit (gy), Kemény Zsigmond, Schödl Dávid (o), Sipos András (r), p: Buglya Sándor, sz: dr. Czeizel Endre
Dunatáj Alapítvány, video, ff+szí, 48 perc

Czeizel Endre genetikus tudósok családfájának elemzése során azt kutatta, hogyan érik a találmány generációról generációra. A magyar társadalom nem viseli jól a tehetséget. Czeizel a filmben Polányi Mihály és Bródy Imre fizikusok és Szent-Györgyi Albert biokémikus családtörténetét ismerteti. Polányit az antiszemitizmus üldözte el az országból. Sorstársa, Bródy Imre is emigrált, majd hazatért, 1944-ben halt meg Auschwitzban. Szent-Györgyi Albert 1947-ben hagyta el a hazáját. Magyarországnak fontos volna megérteni géniuszai tragikus életének tanulságát: a legnagyobb kincs az emberi tehetség.

„ESTI SZÜRKÜLETBEN” – DR. FERDINÁND ISTVÁN EVANGÉLIKUS LELKÉSZ, TEOLÓGIA PROFESSZOR 1911-1992

*In Twilight – Dr. István Ferdinánd, Lutheran Pastor, Professor of Theology
1911-1992*

r, szerk, rip: Mátis Lilla, szé: dr. Böröcz Enikő, konz: Ferdinánd László, o: Mohi Sándor, v: Kabdebó Katalin, h: Gonda János, gyv: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, sz: dr. Böröcz Enikő, Ferdinánd László, Glatz József, Dr. Hafenschner Károly, dr. Szabó Lajos
Dunatáj Alapítvány, 2005, video, szí, 58 perc

Dr. Ferdinánd István (1911-1992) evangélikus lelkész a soproni Evangélikus Hittudományi Kar könyvtárosaként könyvek százait mentette ki a balfi gyülekezet méhesébe, amikor többek között Goethét, Tolsztojt, Dosztojevszkijt, Albert Schweitzert reakciónak bélyegezték. Egyik tanártársa följelentette. 1955-ben méltatlan körülmények között eltávolították teológiai professzori állásából. Előbb Homokbödögén, majd Gércén szolgált. Annak dacára, hogy 1956-ban rehabilitálták, soha nem kapcsolódott vissza a tudományos életbe.

ÉLETMŰ RAKTÁRON

A Life-Work in Store

Jankura Péter (o), Szathmáry Ilona (r, f), Tényi István (r, f), szé: Szemadám György, v: Ricsóy Béla, z szerk: Egyed Ilona, z: Balázs Elemér, Kiss Ferenc gyv: Pallós Györgyi, p: Viktorin Kornél, n: Martin Márta, sz: Szathmáry Ilona, dr. Piskolty Szabolcs, Szabó Zoltán, Metykó Géza, Szemadám György

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, é. n. (2004-2005), video, szí, 57 perc

A nagyenyedi Nagy Éva (1921-2003) gyerekkorától festett. Kolozsváron, 1950-től pedig Budapesten folytatott képzőművészeti tanulmányokat, amit nagyon megnehezített számára, hogy egyedül nevelte a fiát. 1956-ban Bécsbe emigrált. Állandó anyagi nehézségek között, úgyszólván a festészetbe kapaszkodva élt. Magányos alkotó volt, nem kereste az emigrációval a kapcsolatot. Itthon szinte ismeretlen, életműve lassan tér haza.

ÉLET-ÚTON LÁSZLÓFFY CSABÁVAL

On the Road of Life with Csaba Lászlóffy

„Nekem nem csak térkép ez a táj...” sorozat

„*To Me This Region is not Just a Map...*” Series

r, o: Xantus Gábor, Xantus Áron, v: Tárkányi János, z: Lászlóffy Zsolt, gyv: Nedeczky István, p: Garami Gábor, km: Jancsó Miklós, sz: Lászlóffy Csaba

gy. n. (Cinema Film), é. n. (2006), video, ff+szí, 25 perc

Lászlóffy Csaba (1939) költő, újságíróhoz közel áll a groteszk, ironikus szemlélet, a történelmi, morális érdeklődés. A különös hangulatú esszé-portréfilm verseivel, emléktörédekeivel, gondolatfutamaival tesz kísérletet a költő bemutatására.

ÉLET-ÚTON RUHA ISTVÁNNAL

On the Road of Life with István Ruha

„Nekem nem csak térkép ez a táj...” sorozat „*To Me This Region is not Just a Map...*” Series

r: Xantus Gábor, v: Tárkányi János, gyv: Nedeczky István, p: Garami Gábor, sz: Ruha István, Selmeczy György

gy. n. (Cinema Film), é. n. (2006), video, szí, 35 perc

Élet-interjú Ruha István (1931-2004) hegedűművésszel. Szülővárosában, Nagykárolyban és Kolozsváron is Hubay-tanítványtól tanult. A szegény sorsú zsidó gyerek a katolikus papok támogatásával tanulhatott tovább. Már a főiskola idején játszott az Operában, de szólókarrierjét is építette. A legnevesebb karmesterekkel dolgozott Lorin Maazeltől Ferencsik Jánosig. A jókedvű, örömből zenélő művészek közé tartozott, aki Kolozsváron minden házban szinte családtag volt, mert koncert után mindig összeültek egy kis örömenélésre is.

ÉLIK AZ ÉLETÜKET

Living Their Lives

r: Zsigmond Dezső, szé: Dárday István, Szalai Györgyi, dr: Barlay Tamás, szerk, v: Koncz Gabriella, o: Lovasi Zoltán, Ágoston Gábor, Bálint Arthur, h: Balogh Balázs, Dörner József, gyv: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, magyar, ukrán h, video, szí, 96 perc
Kati, Nóri és Imi a kárpátaljai Csetfalván, a szüleiktől örökölt házban élnek. Nagyon szegények, a mindennapi kenyér előteremtése is gondot jelent számukra. Nóri elszeregi Kati élettársát, Kati mégis hozzájuk költözik Szabinával, a lányával, mert nem tud megmaradni alkoholista bátyjuk mellett. A férfi azon a télen megfagy, a két lány mégsem költözik a házba, azt mondják, átok ül rajta. Kati visszamegy a fiújához, Vologyához Beregszászra, Szabinát kollégiumba adja, inni kezd. Szabina szeretne visszaköltözni Csetfalvára, egy asszony örökbefogadná. Kati nem mond le a lányáról. Abbahagyja az ivást, s Szabina hozzájuk költözik.

ÉLTETŐ MOZGÁSBAN – ROBERT MÜNTZ HOMEOPÁTIÁS GYÓGYSZERÉSZ PORTRÉJA

In Vitalizing Movement – A Portrait of Robert Müntz, Homeopathic Chemist

r: Tóth Péter Pál, o: Tóth Péter Pál, Heribert Gurbanovits, Robert Müntz, sz: Robert Müntz, Fra Gitarra együttes

Manas, 2006, video, szí, német h, mf, 86 perc

Robert Müntz (1958) a tulajdonosa az 1770-ben alapított eisenstadti Salvator Apotheke-nek. A gyógyszertár száz éve került a család birtokába. Müntz homeopátiás gyógyszerész, aki maga készíti az általa alkalmazott gyógyszereket. Remedia nevű üzeme az egyik legismertebb gyógyszergyártó cég Közép-Európában. Emellett régi autókat gyűjt, repül, hangszereket épít. Szenvedélye az ír és a burgenlandi népzene.

ÉRTÜNK HALTAK MEG

They Died for Us

r, fk: Vicsek Károly, dr: Péics Mária, o: Hoffmann Artúr, Siflis Zoltán, v: Enzsöl István, h: Szöllösi László, gyv: Gordán Klára, p: Szohár Ferenc, sz: Dobrica Csoszity, Iván Iványi, Radoszlav Petkovity, Dudás Károly, Deák Ferenc, dr. Vajda Gábor, Vladimir Popov
Cinemart Produkció, é. n. (2006), video, ff+szí, magyar, szerb hang, magyar hb, 55 perc

Az ötvenes években Tito Jugoszláviája ellentmondásos kapcsolatban volt Magyarországgal. A jugoszláv rezsimnek politikailag jól jött a forradalom: bebizonyíthatta, hogy a jugoszláv típusú szocializmus mennyivel demokratikusabb a szovjet típusúnál. Rokonszenvvel írtak a forradalomról, a bukás után pedig húszezren hagyták el Jugoszlávia felé Magyarországot. A menekülteket segítették, Nagy Imrének menedékjogot adtak a budapesti követségen, noha Tito úgy vélte, a második szovjet beavatkozás szükség-szerű volt.

FALUSI ROMÁNC – MELEG SZERELEM

Country Romance – Gay Love

r, n: Bódis Kriszta, o: Takács Mária, v: Gyimesi László, gyv: Vigh István, Stalter Judit, z: Cserepes, p: Muhi András, km: Bán Mari, Kalányos Mária, Gordon Agáta, Tímár Magdolna
Inforg Stúdió, 2006, video, szí, 51 perc

Egy kis zsákfaluba néhány éve leszbikus párok települtek. A legtöbben visszaköltöztek a városba, Bán Mari azonban maradt szép és értékes házában. Nehezen él meg, Háromgyerekes szomszédasszonya sokszor segített neki. A két nő egymásba szeretett. Bán azt szeretné, ha az asszony hozzáköltözne a gyerekeivel, ő azonban fél alkoholista, brutális férjétől, és tart a pletykáktól is. Van-e jövője a kapcsolatuknak?

FEDŐNEVE ACHILLEUS

Cover-Name Achilles

r: Fazekas Lajos, szerk, rip: Ritter László, o: Szilágyi Virgil, Vékás Péter, Gurbán Miklós, v: Szabó Zsolt, h: Traub Gyula, Dudás István, Hegedüs László, z szerk: Szigeti Ágnes, gy: Wolf Krisztián, p: Füredi Vilmos, km:

Homonnai István, Kulcsár Imre, Kulka János, Simon Aladár, sz: Jerzy Waciórski = George John Deverell, Erödi-Harrach Béla, Stephen Dorril, Kállay Kristóf, Ungváry Krisztián

Vox-Trade Média, é. n. (2006), videó, szí, 50 perc

Az angol titkosszolgálat, az MI-6 a második világháború alatt sikeres hálózatot épített ki Budapesten. A szervezet az olasz-török-egyiptomi diplomáciák között teremtett kapcsolatot. A film ennek a hálózatnak a tevékenységét kutatja, szóra bírva a még élő kulcsfigurákat, köztük a szervezet egykori lengyel emigráns vezetőjét, a kilencvenes éveiben járó Jerzy Waciórskit, aki ma Londonban él.

FELEJTÉS

Forgetting

r: Pataki Éva, o: Pap Ferenc, v: Juhász Kata, h: Hornos Gergely, gyv: Pákozdy Margit, p: Vészi János, sz: Tischler Hugo, Tischler Marika, Kisvarsányi Éva, Bánkuty Géza, Nagy Sándor

Fórum Film Alapítvány, é. n. (2006), video, ff+szí, 60 perc

Október 23. nemzeti ünnep. 49. évfordulójáról hivatalosan, állami pompával emlékeztek meg, s kötelező jelleggel ünneplik az iskolákban is. A filmben a forradalom résztvevőinek visszaemlékezéseit gimnáziumi és párt-megemlékezések tagolják, egymásra vetül a forradalom hivatalos arculata és magánképe. A fiatalokat nem érdekli az egész. Úgy látják, a politikai erők kisajátítják, a maguk aktuálpolitikai céljaira használják a forradalmat és az ünnepet.

FORRADALOM VÉR NÉLKÜL – SOPRON 1956

Bloodless Revolution – Sopron 1956

r: Nahlik Nárcisz, Orosz Attila, szé: Mészáros Gyula, dr. Mészáros Károly, ifj. Sarkady Sándor, Varga Tamás, sz: André Béla, Nagy László, dr. Salamon Miklós, ifj. Sarkady Sándor, Vancsura Rudolf

Erdő P. R. 2006, video, ff+szí, magyar, angol hang, mf, 61 perc

1956. október 22-én a soproni Erdőmérnöki Kar hallgatói Bujdosó Alpár vezetésével megalakították a MEFESZ-t, amely a forradalom idején a rendőrséggel és a munkásság képviselőivel közösen felügyelt a rendre, intézte a város ügyeit. A forradalom nagykövetségének szerepét is ellátták:

a külföldi újságírókat ők tájékoztatták, sok esetben szállították is Budapestre. Ide érkeztek a nyugati segélyszállítmányok, megszervezték azok elosztását. A forradalom bukása után a hallgatók többsége elhagyta az országot, együtt távoztak Kanadába, ott végezték el az egyetemet.

FORRÓ ŐSZ A HIDEGHÁBORÚBAN – MAGYARORSZÁG 1956-BAN

A Fiery Autumn in the Cold War – Hungary in 1956

r: Kóthy Judit, Topits Judit, fk: Rainer M. János, l, gr: Mwajas Krisztina, Péter Klára, Sass Péter, v: Rostás Péter, h: Giret Gábor, p: Sárközy Réka, n: Kútvölgyi Erzsébet, km: Mácsai Pál

1956-os Intézet Közalapítvány, 2006, video, ff+szí, magyar, angol, német, orosz h, mf, 56 perc

Az ismeretterjesztő történelmi dokumentumfilm az 1956-os forradalom történetét világpolitikai összefüggéseiben mutatja be. Kép- és hanganyaga az ismertebb magyar felvételek mellett amerikai, francia, német, angol és orosz archívumokban újonnan fellelt tudósításokból épül föl.

GENERÁCIÓ L

Generation L

r: Papp Bojána, o: Mészáros Katalin, Bódis Virág, Szily Sarolta, László Petra, v: Georgiev Deszi, gyv: Gyárfás Eszter, z: Dés András
Parádé, 2006, video, szí, 51 perc

„Keresünk olyan, 1944-1955 között született nőket, akik szívesen elmesélik életük történetét egy most készülő dokumentumfilmben.” A felhívásra sok asszony jelentkezett, akik örültek, hogy végre rájuk terelődött a figyelem. A változatos életutak a „nagy generáció” asszonyainak eltérő világnézete, gondolkodása dacára összességében harmonikus, életigenlő filmet adnak.

GOLYÓK A FALBAN

Bullets in the Wall

r: Erdélyi Dániel, fk: Lakatos György, szerk: Véber Franciska, o: Herbai Máté, Horkai Gábor, v: Kovács Ferenc, Kollányi Tamás, Takács Gábor, h: Lakatos György, z: Szüts István, p: Diószegi Judit, Kapitány Iván, n: Bar-

tók László, sz: Varga László, Király Béla, Kende János, Péntek György, Regéczy-Nagy László, Südi Nándor
Filmservice, é. n., (2006), video, ff+szí, 48 perc

Az események után ötven évvel sem tudni, mi történt 1956. október 25-én, a véres csütörtökön a Kossuth téren. Az egykori fegyveresek hallgatnak, az áldozatok vallomásait forráskritikával kell kezelni, egyéb források nincsenek. A halottak, sebesültek száma csak becsülhető. A film megkísérli rekonstruálni a történeteket.

GÖMÖRI CIGÁNYOK – AGÓCS GERGELY FILMJE

Gipsies from Gömör – The Film of Gergely Agócs

r, f, szerk: Szakály István, o: Bálint Arthur, v: Kiss Sándor, h: Belovári Tibor, Eszterhás Dániel, Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Agócs Gergely, Molnár Géza, Molnár Gézáné, Váradí Árpád, Váradí Erik
Dunatáj Alapítvány, 2004-2006, video, szí, 60 perc

Agócs Gergely etnográfus, népzenekutató felkeresi a régi zenészcsaládokat, népzénét gyűjt a Felvidék falvaiban. Szerinte a cigánysággal azóta sokasodtak meg a konfliktusok, amióta a többségi társadalom hatalmi szóval integrálni akarja őket. A cigányok ősi mesterségeik révén évszázadokig úgy szolgálták a többségi kultúrát, hogy nem kellett megváltoztatniuk a sajátjukat. A legnagyobb veszélyt a fogyasztói társadalom uniformizáló hatása mellett a segélyezés jelenti: ha nem kell tudás ahhoz, hogy pénzük legyen, leszoknak a munkáról.

GYPSY SIDE

r: Gát Balázs, o: Füredi Zoltán, Vándor Csaba, v: Antos Balázs, Gát Balázs, sz: Ponczok Gypsy Béla, Rap-Port, Weszélyes Elemek
Open Society Institute, 2006, video, szí, 49 perc

A „nyócker”-ben, a Dugonics utcában rapperek próbálnak. Az East Side-West Side kultúráján nevelkedve ők a Gypsy Side. A Rádió C-s Ponczok Gypsy Béla segíti őket. Előttük a világhír...

**GYÖNGYHÁZSZÍN MOZAIK – VERSFILM
LACKFI JÁNOS MŰVEIBŐL**

Nacreous Mosaic – Film Poem from the Works of János Lackfi

r: Vizi Mária, o: Szepesi Gábor, v: Hargittai László, h: Perger István, Wahl Frigyes, Szigeti Ágnes, Balogh Balázs, gyv: Kovács Gyula, sz: Lackfi János, Bárdos Júlia, Lackfi Simon, Lackfi Margit, Lackfi Dorottya, Lackfi Johanna, Lackfi Ágnes, Mezey Katalin, Oláh János, Quirin Ágnes, Ijjas Tamás

Duna Televízió, 2005, video, szí, 38 perc

Lackfi János (1971) költő tanít a Pázmány Péter Tudományegyetemen, folyóiratokat szerkeszt, családapa, öt gyereke van. A versfilm ízelítőt ad ironikus költeményeiből, megismerjük őt és családját.

GYÖNGYÖK ÉS PITYKÉK

Pearls and Buttons

r, fk: Magyar Tamás, szé: Dettre Zizi, Gencsi Zoltán, Petrovszki Ildikó, o: Vékás Péter, Zajti Gábor, v: Halászi Péter, Zajti Gábor, h: Solymosi Ákos, z szerk: Szigeti Ágnes, gyv: Thuróczy Csilla, p: Lakatos Iván, sz: Fehér Anna, Gálné Kovács Gyöngyi, Csanádi Tibor, Konyári Sándor, Mihalkó Gyula

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2006, video, ff+szí, 26 perc

A pástortársadalom különböző rétegeit pitykéik alapján is azonosítani lehetett. Az asszonyok díszei, a gyöngyök sokféle színűek és alakúak voltak. A filmben láthatunk pitykekészítést, számadást, kalapkészítést, fokedíztést.

**HA EGY PIANÍNÓ BESZÉLNI TUDNA... –
HANGSZER ÖNÉLETRAJZ**

If a Piano Could Speak... – Curriculum Vitae of an Instrument

Kiss G. János (gy), Szenes Iván (r, fk, p), Tálás Péter, Tubai László (o), sz: Szenes Iván, Apostol együttes, Aradszky László, Bodrogi Gyula, Hofi Géza, Kabos László stb.

gy. n. (Szenes Művészeti Kft.), é. n. (2006), video, szí, magyar, angol hang, magyar hb, 51 perc

Szenes Iván (1924) és vendégei a Rezső utcai lakásban, a pianínó mellett elevenítik föl a dalszövegíró, zeneszerző, dramaturg életének mozzanatait. Megemlékeznek fiatalon elhunyt édesapjáról, Szenes Andorról (1899-1935), a Színházi Élet rovatvezetőjéről, világhírű operettek és zenés színművek szerzőjéről, aki Kálmán Imrével és Lehár Ferencsel dolgozott együtt a nevezetes pianínón. Művészbáratai előadásában megelevenednek Szenes Iván dalai.

HA GITT VAN, EGYLET IS VAN

If There is Putty, There is Also a Club

r: Sós Ági, o: Sós Ági, Petróczy András, v: Thomas Ernst, h: Pálinkás László, Pálinkás Ádám, z: Másik János, sz: Ferenczy Bálint, Ambrus Zoé, Bács Vince, Balázs Borbála, Bartos Marcell
DokuArt, 2006, video, szí, 63 perc

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola negyedik osztálya elhatározza, hogy előadják A Pál utcai fiúkat. A film végigköveti a próbafolyamatot, részleteket láthatunk az elkészült alkotásból.

HAHOTA

Peal of Laughter

r: Gerő Marcell, rip: Jancsik Juli, Gerő Marcell, sz: Kati, Feri, Gyuri, Zsóka, Rózsi és a Hahota Klub tagjai
SZFE, 2006, video, szí, 17 perc

Az indiai dr. Madan Kataria „nevetőguru” tizenegy éve indította el a hahotaklubokat. A nevetés hatására endorfin termelődik a szervezetben, ami természetes fájdalomcsillapító, kábítószer. A Hahota Klub néhány foglalkozásába nyerhetünk bepillantást, megvillannak a sorsok, helyzetek, amelyek ellen a nevetés jó védekezés.

HANGOSKÖNYV – GONDOLATOK, EMLÉKEZÉSEK, I-II.

Talking Book – Thoughts and Memories, I-II

r, fk: Ember Judit, o: Mertz Loránd, v: Antal Miklós, h: Kapcsos Vince, Perger István, z: Könczei Árpád, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Kaszás Gergő (1. rész), Jánosi Katalin (1. rész), Rainer M. János Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 177 perc

Nagy Imre 1956. november 23-ától *Gondolatok, emlékezések* címmel a romániai Snagovban vetette papírra a forradalom alatt történeteket. A csaknem hatszáz kézzel írt jegyzetlap mutatja, hogy a visszaemlékezés nagyon fontos volt számára. Ahogy az új rendszer bűnbakot csinált belőle, az írás lassan védőíráttá változott. 1957 februárjában félbehagyta a *Gondolatok...-at* – úgy érezte, ki kell várnia azt az időt, amikor nyugodtabban, kevesebb érzellemmel tudja elvégezni az elemzést. 1957 márciusában *Viharos emberöltő* címmel önéletrajzba fogott, amely 1918-nál szakadt meg, amikor áprilisban letartóztatták.

HAZAÉRÉS – KOSZMOVSZKY EDINA

Return Home – Edina Koszmovszky

r, szerk: Sipos István, o: Bucsek Tibor, v: Szender Gábor, h: Kapcsos Vince, z szerk: Szigeti Ágnes, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, km: Végvári Tamás, Zika Klára, sz: Koszmovszky Edina, Weinwurm Árpád, Tóbiás Áron

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, magyar, francia hang, mf, 54 perc

1945-ben letartóztatták Koszmovszky Edina berepülőpilóta, ügyvéd, újságíró apját. Édesanyjuk, az egykori úriasszony csak 1948-ban kapott takarítónői állást, rokoni segélyekből éltek. Szabadulása után apja csak vasesztergályosként tudott elhelyezkedni. 1956. október 23-án Edina olvasta fel a műegyetemisták 14 pontját a Rádió előtt. A „piros kabátos lány” tagja lett annak a tíztagú delegációnak is, amely a Magyar Rádió elnökének átnyújtotta a tömeg követelését. A forradalom után menekülni kényszerült, azóta Nizzában él. A filmből megismerhetjük magyar-francia családját is.

HAZATÉRÉS

Journey Home

r, fk: Pigniczky Réka, dr: Pierre-Olivier François, szé: Nagy Pirooska, Sándor Tibor, Varga János, dr. Rainer M. János, Eörsi László, o: Kiss Gergő, Gellér-Varga Zsuzsanna, Pigniczky Réka, Dan Zap, v: Hargittai László, h: Ali Zakee, Major Csaba, z: Horváth Gáspár, Pigniczky Eszti, p: Gerő Barnabás, Pigniczky Réka, sz: Pigniczky Réka, Pigniczky Eszti, Rainer M. János, Eörsi László, Priska J. Tamás

Pige Bt., 56 Films, 2006, video, szí, 88 perc

Két amerikai lány, Pigniczky Réka televíziós újságíró és testvére, Eszti Magyarországra hozzák elhunyt édesapjuk hamvait. Pigniczky László 1957-ben, a forradalom után hagyta el Magyarországot, s az volt a kívánsága, hogy a szülőfalujában, Szőregen temessék el. A lányok rádöbbennek, milyen keveset tudnak apjukról. Miért hagyta el a hazáját? Forradalmár volt, vagy köztörvényes bűnöző? Anekdotákból, emlékfoszlányokból kiindulva járnak utána apjuk életének, apránként áll össze „Pige” ellentmondásoktól sem mentes portréja. A két lány megnyugodva vehet végső búcsút apjától.

HÁROM POKOL – BALOGH ATTILA KÖLTŐVEL JÓNÁS TAMÁS BESZÉLGET

Three Hells – Attila Balogh, Poet, Interviewed by Tamás Jónás

r: Medgyesi Gabriella, szerk: Jónás Tamás, o: Sibalin György, Kőrösi András, v: Szirti Anina, h: Hollós László, Wahl Frigyes, gyv: Szentmiklósi Sára, p: Durst György, sz: Balogh Attila, Jónás Tamás
Duna Műhely, 2006, video, ff+szí, 68 perc

Balogh Attila (1956) 24 éves koráig egy mozgássérülteket ápoló intézetben élt. A szünetekben családjánál vendégeskedett a cigánytelepen, amit nagyon szeretett. A gondozásból egy nejlonszatyorral került ki. Nem maradt a telepen, már nem tartozott oda. Szüksége volt a könyvtárra, a névtelenséget biztosító városra. Beszélgetőtársa, Jónás Tamás költő kíméletlenül rákérdez a fájó pontokra...

HÁT, ELMENTÜNK KASZAVENNI

So We Went to Buyascythe

r: Tóth Tibor, km: Önböli Ernő
2006, video, szí, 10 perc

Tudás alapú társadalomról beszélünk és közben olyan tudások vesznek el, amelyekkel egy egész életet le lehet élni. Ennek egyik eleme a kaszához kötődő sokrétű tapasztalat, tudás. A filmből többek között megtudhatjuk milyen magasan legyen a kasza nyele, és hogyan fenjük meg helyesen a kaszát. (Dialektus Fesztivál)

HÁT, KÖSZ...

Well, Thanks...

Janisch Vera (r, o, v), mt: Debre Zsuzsa (rip), Lénárt Hajni (rip), Schwechtje Mihály, Nagy Bálint, Schulteisz Kati, Lakomecz Tamás, sz: Lászy Mária, Nemes László
SZFE, 2006, video, szí, 37 perc

Marika és Laci a síkvölgyi elmeszociális otthon lakói. Albérletbe költöznek. Marika betegsége kiújul, rákot diagnosztizálnak nála. Visszakerülnek az intézetbe, de nagyon szeretnék ismét önállóan élni. Úgy érzik, az intézet vezetői meggátolják őket ebben.

HÉTKÖZNAPI ISTENSÉGEK

Everyday Deities

r: Szigeti Csilla, o: Jancsó Nyika, v: Politzer Péter, h: Balázs Gábor, gyv: Rey Rondón Sierra, Nadia Medina, p: Pesti Ákos, Muhi András, n: Dolák-Saly Róbert, sz: Nidia Martínez Gutiérrez, Wilbert Noguel
Mirasol Production, 2006, video, szí, 50 perc

A film a kubai santería és a spiritizmus néhány szertartását mutatja be. A santería – amely Kuba egyik legelterjedtebb vallása – hiedelemrendszerét az Afrikából behurcolt rabszolgák ősi istenségei és a katolikus szentek tisztelete, valamint különböző ősi és keresztény szertartások elemei alkotják. Személyes vallás, amelynek nincs temploma, a szertartásokat lakásban vagy a szabad ég alatt végzik. A spiritizmus Amerikából származik, s jelentős mértékben keveredett a katolikus vallással.

HIÁBA SULYKOLTÁK – SERFŐZŐ SIMON PORTRÉJA

Pounded in Vain – A Portrait of Simon Serfőző

r, o: Ruszcai Nóra, Nagy István, v: Nagy István, z: Patrick O’Hearn, sz: Serfőző Simon, Valkó Mihály, Réti Gábor, Kurucz László, Móricz Imre
Alapítvány a Komplex Kultúrakutatásért, 2006, video, szí, 50 perc

Serfőző Simon (1942) költő egy Szolnok melletti tanyán nőtt föl. Házuk helyén emlékezik szorgalmas szüleire, 1956-os élményeire. Édesanyják kemény munkájának, spórolásának eredményét, a kevéske földet 1960-ban, a tévesztés második hullámának idején tagosították, a sok erőfeszítés kárbaveszett.

...HOL NEM VOLT 56

Once upon a Time There Wasn't 56

r, f, v: Julie Sandor, h: Dominik Guth, p: Anne Deligne, Daniel de Valck, Michel David, Molnár Péter, Haraszi Márta, Wilbur Leguebe, Dominique Renauld

Alt Media, Cobra Films, Zeugma Films, RTBF, Images Plus, 2006, video, ff+szí, magyar, francia hang, mf, 53 perc

A laza asszociációs technikával építkező film archívok, híradók, ötvenes évekbeli és mai slágerek, amatőrfilmek, vallomások, versrészletek felhasználásával érzékelteti az 1956-os forradalom időszakának politikai légkörét, a magánéletre gyakorolt nyomorító hatását.

HONVÉD CITY

Honvéd city

r, o, v: Ferenczi János, szé, p: Czibolya Kálmán

Makói Videó- és Művészeti Műhely, 2005, videó, szí, magyar nyelv, angol fi, 8 perc

„Kisvárosi, külvárosi életképek.” (Dialektus Fesztivál)

HORDOZHATÓ HAZA – DOMONKOS ISTVÁN PORTRÉ KÉT TÉTELBEN

Portable Homeland – Portrait of István Domonkos

r, o: Bollók Csaba, szerk: Kalapáti Ferenc, v: Szirti Anina, h: Kapcsos Vince, gy: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Domonkos István, Thea Domonkos

Dunatáj Alapítvány, 2005-2006, video, szí, 36 perc

Domonkos István (1940) vajdasági magyar költő, újságíró tanítóképzőt végzett, irodalmi munkássága mellett zenélt is, később a Képes Ifjúság, majd az Új Symposion szerkesztőségében dolgozott. 1979 óta Svédországban él. Ma már menekülne a verstől, de verssorokkal álmodik.

I LOVE BKV

I love BKV

r: Besnyő Dani, o: Besnyő Dani, Jávor István, v: Szaller Károly, km: Fedelin Ádám, Záprel Bence
gy. n., 2005, video, szí, 9 perc

A film egy BKV jegyellenőrt mutat be munka közben, akiről kiderül, hogy gyerekként rendőr szeretett volna lenni. Megismerjük munkája nehézségeit és a szakma rejtelmeibe is bepillanthatunk. (Dialektus Fesztivál)

IN MEMORIAM HUSZÁRIK ZOLTÁN

In Memoriam Zoltán Huszárik

r: Zilahy Tamás, szerk: Móger Ildikó, o: B. Marton Frigyes, v: Kirchmayer Richárd

MTV, 2006, videó, szí, 25 perc

A film Huszárik Zoltán (1931-1981) születésének hetvenötödik, halálának huszonötödik évfordulójára készült. Az alkotók a munka során fölhasználtak egy Fehér György által forgatott, de soha nem vetített dokumentumanyagot, amely azt sugallja, hogy a Huszárik-legenda ma már nem olyan erős, mint egykor. (Kamera Hungária)

INAS A SZALONBAN – FEJEZETEK MUNKÁCSY MIHÁLY ÉLETÉBŐL...

Apprentice in the Drawing Room

r, f, o, p: Lakatos Iván, szé: Bakó Zsuzsanna, Kocsor János, Ispánovics-Pozsár Márta, mt: Buda János, Moldoványi Judit (v), Tóth Irén, Thuróczy Csilla (gy), Üveges Béla, km: Végyári Tamás, Bede Fazekas Szabolcs, Győry Franciska, Mihályi Győző, Perlaki István, sz: Velledits Lajos

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2006, video, szí, 66 perc

Munkácsy Mihály első nagy sikerét az *Ásító inassal* (1868) aratta. A *Siralombház* (1869) a párizsi Szalonban aranyérmet nyert. 1871-ben Párizsba költözött, egyre magasabb társadalmi körökben forgott. 1874-ben feleségül vette Cécile de Marchais-t. Fényűző életmódjuk megfeszített munkára kényszerítette, festészete új témákkal bővült (szalonképek, Milton, Mozart). A sokat betegeskedő festő ereje megfeszítésével elkészítette a bécsi Kunsthistorisches Museum mennyezetét (1886-88) és a budapesti Országház *Honfoglalás*-tablóját (1893). A millenniumra festett *Ecce homo* (1896) című képe avatását követően kórházba, majd elmeógyintézetbe került festő 1900-ban hunyt el.

INGYENKOPORSÓ

Coffin Free of Charge

r, o: Bálint Arthur, v: Simó Csaba, h: Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor

Dunatáj Alapítvány, é. n. (2006), video, szí, 76 perc

Rupea Gară kis település Brassó előtt. A film párhuzamos portrék formájában kíséri figyelemmel az itt élők életét. A fatelep bezárt, nincs munkahely, nagyon szűkösen élnek a főként idős emberek. A gyerekek a román iskolába járnak, keveset beszélnek magyarul. Abban reménykednek, ha az EU-ba felveszik Romániát, megváltoznak a dolgok. Most nincs kulturális élet, nincs semmi.

ITT AZ IDŐ

It's Time

r, fk: Gulyás Gyula, v: Tóth Péter Pál, z: Liszt Ferenc, Selmeczi György Bodográf Mozdó, é. n. (2006), video, ff, csak zene, 28 perc

Az 1956-os forradalom idején készült fotók és az általuk keltett zenei improvizációk felhasználásával készített montázsfilm.

JEL A VILÁG SZÁMÁRA – BENCÉS KÖZÖSSÉG, BAKONYBÉL

Sign for the World

Benyó Éva, Forrás László, Horváth György, Kapcsos Vince (h), Maloványi Vera, Márton Virág, Mohi Sándor (r, fk, o), Nagy Ernő, Paulik Mária, Szederkényi Miklós (gy), Szender Gábor (v), Szilárd Katalin, p: Buglya Sándor, sz: Kiss Domonkos, Baán Izsák, Gáspár Adalbert, Vásárhelyi Anzelm

Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, 53 perc

A bakonybéli bencés monostor négy tagjának vallomása Istenről, hitről a 21. században; arról, hogyan lehet megélni napjainkban a Benedek-rendi Ora et labora-jelmondatot. A közösség önellátó, „a test és a lélek mintagazdasága”.

KARÁCSONY HANGJA

The Sound of Christmas

r: Pilló Ákos

gy. n., 2005, video, szí, 26 perc

Az év utolsó napjai minden kultúrkörben kitüntetett időszaknak számítanak. Így van ez Kárpátalján is: szenteste, hócsata, betlehemes csoportok és a tűzijáték. (Dialektus Fesztivál)

KETTÉSZELT ÉGBOLT

Sky Split in Two

r: Sipos István, o: Bucsek Tibor, v: Szender Gábor, h: Kapcsos Vince, z szerk: Szigeti Ágnes, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, km: Szepesi György, Heves László, Antal Miklós, sz: Tóbiás Áron
Dunatáj Alapítván, 2006, video, ff+szí, 55 perc

Tóbiás Áron (1927) újságíró némi kihagyással hatvan évet dolgozott a Magyar Rádióban. 1955-ben Képes Gézával a Magvetőhöz távoztak. Történetei jól illusztrálják az ötvenes évek dezinformáló, hangulatkeltő rádiós szokásait. Jelen volt Nagy Imre 1956. október 23-i beszédénél, részt vett a Szabad Kossuth Rádió öt napig tartó munkájában. 1957-ben a „kis íróper”-ben őt is elítélték. Hivatalosan 1990-ben tért vissza a rádióhoz.

KÉZ-KERINGŐ

Hand Waltz

r, o: Kőszegi Gyula, szé: Habán Zsuzsa, Dobránovics Sarolta, dr: Kőszegi Edit, gyv: Solymosi Norbert, p: Vészi János, sz: Juhász Ferenc, Mongyi Péter, dr. Tapolczai Gergely, Túróczi Erika, Vincze Tamás
Fórum Film Alapítvány, 2006, video, szí, 52 perc, részben mf

Magyarországon hatvanezer siket ember él. A filmben bemutatott jelnyelv-tanárok azért tanítják a jelelést, mert szeretnék, ha az széles körben ismertté válna. Jelenleg a siketek általános iskolájában beszéddel oktatnak, a megértés nehézségei miatt a gyerekek tárgyi tudása alacsonyabb szintű halló kortársaikénál. Magyarországon a siketek sokszor kerülnek méltatlan vagy hátrányos helyzetbe. Szeretnék, ha egyenrangúnak tekintenék őket.

KI VOLT GABRIEL PASCAL?

Who Was Gabriel Pascal?

r, f, rip: dr. Sipos Pál, szerk: Balogh Áron, o: Kilián Attila, Csincsi Zoltán, v: Geng János, Koszta János
Film United, video, szí, 55 perc

Gabriel Pascal (1894-1954), azaz Lehel Gábor életéről viszonylag keveset tudhatunk. Sok vargabetű után 1938-ban G. B. Shaw *Pygmalion* című vígjátékának adaptációjáért forgatókönyv-Oscart nyert, s hatalmas sikert aratott. A dokumentumfilm felesége, Hídvéghy Vali színésznő róla írott életrajzának, illetve Pascal és Shaw levelezésének felhasználásával készült. (Kamera Hungária)

KICSINY TÓ A NAGY TÓ MELLETT

Pond By The Lake

r, o: Nahlik Nárcisz, szé: Schmidt Egon, Fenyvesi László, n: Bitskey Tibor, sz: Müller István, Gilián Zoltán, Fenyvesi László
Erdő P. R., 2006, video, szí, 40 perc

A velencei-tavi üdülőövezet terjeszkedésével az ökológiai egyensúly felbomlott, a madarak nagy része menekülni kényszerült. Egy részük a Dinnyési Fertőn, más részük a Sikotai-mocsáron telepedett le. Az itt található szikes legelőket 1966-ban nyilvánították védetté. A terület 1970 óta szerepel a vízimadarak vonulási útvonalát nemzetközileg védelmező Ramsari Egyezményben. A vízszintszabályozás, nádatartás és legelőgazdálkodás eredményeképpen kialakult változatos élővilág a hazai természetvédelem kiemelkedő eredménye.

KITELEPÍTETTEK

Displaced

r, fk: Nádasy László, o: Balog Gábor, v: Molnár András, z szerk: Sebők György, gyv: Gerencsér Gyula, p: Hábermann Jenő, sz: Mandl Péter, Klein Ferenc, Bencsik Mónika, Szatmári Sarolta, Klein Ferencné
FilmArt Stúdió, 2006, video, ff+szí, 55 perc

Nagykovácsiban a 17. század óta élnek svábok. 1946-ban a kollektív bűnösség jegyében a 2500 lakosból 2300-at telepítettek ki a szovjet fennhatóság alatt álló német területre. Házaikba többnyire Csehszlovákiából kitelepített magyarok költöztek. 1966-tól járnak rendszeresen haza a németországiak. Az itt maradottak és a betelepítettek szerint ők jártak jobban. Maguk úgy érzik, megharcoltak a rájuk szabott új életért a számukra idegen német földön.

KODÁLY ÉS BARTÓK NÉPZENEKUTATÁSAI A FELVIDÉKEN I-III.

Folk Music Research of Kodály and Bartók on the Highland I-III.

r: Bakos Katalin, szerk: Gellér Rózsa, szé: Agócs Gergely, o: Vékás Péter,
h: Wolf István, p: Füredi Vilmos
Voxtrade Média, 2006, szí, 72 perc

A filmben Agócs Gergely etnográfus segítségével bejárjuk a Felvidék legkisebb falvait. Felkutatjuk, megkeressük az itt élő legidősebb embereket, Kodály Zoltán és Bartók Béla nyomában járva. Miközben csodálatos tájakon járunk, a három rész során megismertetjük a népzene-gyűjtés mai formáit, melyek szerves folytatását képezik a két nagy előd munkásságának. (Dialektus Fesztivál)

KOMOROK

The Komors

r: Sipos András, f, km: Bächer Iván, szé: Spielmann Mihály, o: Bálint Arthur, v: Prim Ádám, h: Fartaczuk Zsolt, gyv: Ordódy Judit, Szigeti Ágnes (z szerk), Várallyai Réka, sz: Spielmann Mihály, Scheinerné Mestitz Lilla, dr. Székely Tamás, Bächer Iván
Duna Televízió, 2006, video, ff+szí, 28 perc

A zsidó Komor család – amely tagjai között színházi szerzőt, orvost, író, szőnyeggyárost, pszichiátert is számon tarthatott – legnevesebb tagja Komor Marcell (1869-1944) építész volt. Két világhírű alkotása, a marosvásárhelyi Városháza és a Kultúrpalota a magyaros szecesszió remekei. Az idős Komor munkaszolgálatban halt meg. Egyik unokaöccse, Komor András (1898-1944) költő, író, kritikus öngyilkos lett, a másikat, Gézát (1901-1944), a Soproni Szőnyeggyár igazgatóját meggyilkolták. A család többsége ma nem Magyarországon él.

KORESZMÉK ÉS TÁBOROK

Ideas of an Age and Camps

r: Muhi Klára, szerk: Varga Ágota, szé: dr. Húvös Éva, Mészáros Anita,
o: Pálos György, Lovasi Zoltán, Szabó Gábor, Szlovák Judit, v: Mehrli Noémi, Mógor Ágnes, Takács Gábor, h: Bányay Gábor, Várhegyi Rudolf,

gyv: Keresztes Felicián, p: Muhi András, sz: dr. Húvös Éva, Gáborné Aczél Ágnes, Muhi Klára, dr. Vekerdy Tamás, Varga Vanda
Inforg Stúdió, é. n., (2006), video, szí, 60 perc

Egy gyerektáborban ismeretlen vírus üti föl a fejét, ellentmondásos hírek terjednek. Ahogy telik az idő, egyre több gyerek esik pánikba, félnek, sírnak. A második napon a tanárokból, ifivezetőkből és szülőkből álló csapat leleplezi magát: nincs vírus, az egész átverés volt. A táborban forgatott filmet levetítik nagyobb kamaszoknak, filmes tanároknak és egy pszichológusokból és szülőkből álló társaságnak. Kell-e, lehet-e immunizálni a gyerekeket a félelem ellen?

KÖDBE VÉSZŐ EMLÉKEZET – FILM AZ ALZHEIMER-KÓRRÓL

Mystry Memories – Film about Alzheimer's Disease

r: Elek Ottó, szé: dr. Nagy Tamás Gergely, o: Mertz Loránd, v: Markovics Zoltán, h: Erős Csaba, gyv: Mándi János, p: Fülöp György, sz: dr. Nagy Tamás Gergely, dr. Kovács Gábor Géza, Takács Mária, Szűcs József, Himmer Éva

Centrál Filmstúdió, 2006, video, szí, 48 perc

A rövidtávú memóriazavarral kezdődő Alzheimer-kórtól szenvedők a betegség későbbi stádiumában már képtelenek az önellátásra. A folyamat az orvostudomány jelenlegi állása szerint visszafordíthatatlan. A film ismerteti a tüneteket, a várható vizsgálatokat. Bepillantathatunk kezelési-szintenz tartási foglalkozásokra, az ápolóotthonokba, s egy család történetén keresztül a beteggel való együttélésről is képet kaphatunk.

KÖLTÖZÉS

Moving House

r, o: Jakab Ervin, v: Fancsali Levente, p: Durst György, sz: Gergely István, Kabalás Pál

Duna Műhely, 2006, video, szí, magyar, román hang, mf, 26 perc

A moldvai Rekecsin faluban egy szobában három generáció, kilenc ember él. A fiatal Ciuran Valentin, azaz Csüri Bálint és családja saját házhoz juthatna egy – az elnéptelenedő erdélyi magyar falvakat támogató – program

keretében. Télen, a nagy összezártságban örömmel elfogadják a lehetőséget. Amikor kitavasodik, mégsem mennek. Inkább vállalnak munkát „Magyarban”, s majd építkeznek a saját telkükre.

KÖVEK KÖZÉ ZÁRT NAPSUGÁR

Sunbeam Barred Among Stones

r, szerk: Petrovics Krisztián Gábor, o: Kővári György, Petrovics Krisztián Gábor, sz: Kézdy László, Ambrus Gábor

Petrovics Krisztián Gábor, 2006, video, szí, 55 perc

Aranyat a világ minden táján mosnak, nálunk is. Az idős Kézdy László – aki 1985-1998 között a Dunára járt – a technikáról, az eszközök használatáról kézikönyvet állított össze. A Hatvany bárók parádés kocsisának fia két és fél év orosz hadifogság után a Hatvani Cukorgyárban, majd a sörgyárban, aztán a székesfehérvári Orionban, majd egy budapesti szervízben, nyugdíj után pedig a Skálában dolgozott. Az aranymosás jövedelemkiegészítés és élményforrás volt számára.

LANTERNA

Lantern

r: Kis Anna, Somogyvári Gergő, o: Somogyvári Gergő, Hajdú János, Polonyi András, Berán Dániel, v: Lukács Richárd, h: Kondor Péter, p: Durst György, Somogyvári Gergő, an: Feszt Judit, z: Takács István, Bíró Marcell, Vranik Krisztián, Kalotás Csaba

Little Finger, Bright Media, Duna Műhely, 2006, horvát, angol hang, mf, video, szí, 60 perc

1818 és 1899 között negyvennyolc világítótorony épült az Adrián, hogy segítse a tengeri navigációt. Világítótorony-örnek lenni magányos, nehéz életet jelent, de nagy szabadságot is ad: lemondanak a civilizáció nyújtotta előnyök nagy részéről, cserébe a hátrányai sem sújtják őket annyira.

LÁTHATATLAN EMBER

Invisible Man

készítette: Nagy Dénes

SZFE, 2006, video, szí, 30 perc

Gábrriel, az idős zenész nagyon magányosan, rendetlenül, szegényen él. Tizenhat évig külföldön dolgozott, elszakadt mindenkitől. A zenébe kapaszkodik.

LEONARDO

Leonardo

r: Sipos József, szé: Veress Ferenc, szerk: Sipos József, Veress Ferenc, o: Csincsi Zoltán, v: Faragó Péter, z: Karácsony János, p: Détár Krisztina, n: Tarján Péter, Haás Vander Péter, Pathó István, sz: dr. Alessandro Vezzosi, dr. Romano Nanni, prof. Pietro Marani, sz: Sipos Bálint, Gulácsi Tamás, Soltész Rita, Berki Ilona, Simon András

OK Line Produkció, 2006, video, szí, 30 perc

A film Leonardo da Vinci (1452-1519) élete néhány epizódjának játékfilmes megjelenítésével, főbb műveinek ismertetésével mutatja be a zseniális polihisztort és korát.

LEVELEK RÁKOSIHOZ

Letters to Rákosi

r, p: Móczán Péter, szerk: Kő András, Móczán Péter, szé: Bartók Ibolya, Jankó István, Juhász Károly, o: Sibalin György, v: Harsányi Réka, h: Óze Gábor, gyv: Zentai Edit, z: Roland Kirk, Soft Machine, km: Borbás Gabi, Drajkó Juli, Orosz István, Pápai Erika, Simon Kornél, Szabados Mihály, Varga Tamás, sz: Szikszai Rémusz, Végvári Tamás, Bíró István, Bitter Dániel, Érczi István

EPS Produkciós Iroda, 2006, video, ff+szí, 37 perc

Az ötvenes években a jogbizonytalanság miatt az emberek sokszor a miniszterelnöktől, Rákositól reméltek állást, nyaralást, igazságtételt. A társadalom minden rétegéből érkeztek levelek: hozzá fordult az ünnepelt színésznő, a Kossuth-díjas író, vagy az a két kislány, akik szülei elhurcolása után gondviselő nélkül maradtak. A nagyhatalmú politikus pedig meglepően gyorsan intézkedett...

LIBERTAS

Libertas

r: Gergely Dorka, o: Szepesi Dávid, Gondár András, v: Pál Tamás, gyv: Miklós Péter, sz: Ivo Dabelić, Mehmet Orhun Eskici, Natalija Gržetić, Andro Čičin-Šain, Nikola Isufi

SZFE, 2004-2006, video, szí, 34 perc

A dubrovniki tengerparton 1971-ben építették a Hotel Libertast, Jugoszlávia luxusszállodáját. Andro Čičin-Šain vidám épületet akart tervezni, amely méretei dacára könnyedén, lépcsőzetesen olvad a tájba. Belső terét

Raoul Goldoni, a zágrábi képzőművészeti egyetem professzora alakította ki, minden berendezési tárgy egyedi gyártású volt. Sok híresség szállt meg itt, arra azonban ügyeltek, hogy az éttermet, a bárát a helyiek is meg tudják fizetni. A délszláv háború idején menekültek lakták, teljesen tönkrement. 2005-ben a Rixos hotellánc megvásárolta, s a dubrovnikiak nagyon várják, hogy a szálloda ismét megnyissa kapuit.

LUJZIKA – SZIRTES ANDRÁS: NAPLÓ – NO. 16.

1979-1983, 2000-2003

Lujzika – András Szirtes: Diary – No. 16. 1979-1983, 2000-2003

készítette: Szirtes András, sz: Gecser Lujza, Szirtes András, Steiner Villő
Szirtes Film, BBS, MTV, 1979-2006, video, ff, 86 perc

1980 szeptemberében házasodott össze Gecser Lujza (1943-1988) textilművész és Szirtes András filmrendező. Velük élt az asszony lánya is. Mindennapjaikat kis papírinzertekkel, kommentárokkal tagolt felvételeken rögzítették. Az amatőr bájú képsorok hű lenyomatai a nyolcvanas éveknak.

MAGYAR APRÓ

Hungarian Ad

r: B. Révész László, f, szerk: Kremsier Edit, rip: Gárdai László, o: Nádorfi Lajos, v: Zajti Gábor, Halászi Péter, p: Somogyvári Rudolf, Somogyvári Márta, sz: Rasztik Gábor, Czeinerne Tóth Mária, Veszeli János, Káliné Szabó Erzsébet, Gyömrő-Molnár Béla, Hubcsák „Csöves” Tibor
Videant Film Produkció, 2005-2006, video, szí, 63 perc

Az apróhirdetés és ami mögötte van. Használt buszjegyet vesz egy férfi, a munkavállaló kifizetteti, a hasznot felezik. Van, aki hittal halálos betegséget gyógyít. Hajléktalan asszony lakhatási lehetőséget keres. Féllánc talpas harci jármű útja Amerikától a magyar gyűjtőig. A foszforeszkáló Jézus-kép eladója kilakoltatás előtt álló rokkant asszony, akinek agysérült gyerekéről kell gondoskodnia. A vőfély heti egy nap munkából is megél. A pincepadlás lomtalanítója zenét szerez, koncertet ad önmaga megsegítésére.

MAGYAR CIRKUSZTÖRTÉNET HAT RÉSZBEN

The History of Hungarian Circus in Six Parts

5. rész: Állatok a porondon

6. rész: Cirkuszi nevettezők

r, v, an: Domokos János, f: Domokos János, H. Orlóci Edit, szé: Dohi Tamás, H. Orlóci Edit, o: Dömötör Péter, Egeres Katalin, h: Kapcsos Vince, Kicsiny Győző, gy: Adamcsik Erzsébet, Szabó Miklós, Egeres Katalin, p: Sipos Pál, Domokos János, z: Preiszner Miklós, n: Ferencz Gabriella (5. rész), Egeres Katalin (6. rész), sz: Richter Flórián, Hajagos László, Donnert Gábor, Szőke Éva, Donnert Károly, Varga Gyula, Sallai Tibor, Murainé Szakáts Ildikó

MTV, SPirea Media, 2005, video, ff+szí, 25+25 perc

A sorozat 5. része a magyar – s részben a nemzetközi – cirkusz krónikáját utazó állatkert-történetként beszéli el. A neves idomárok elbeszélése és az archív filmek, fotók nyomán megelevenednek a világhíres mutatványok. A 6. rész a nevettezőkkel, elsősorban a látszólag ügyetlen, valójában artista-ügyességű bohócokkal ismertet meg. Az 1980-as évektől a divatos cirkuszi előadások a színház felé közelítenek, 2000-től a magyar cirkuszművészet is ebbe az irányba indult el.

MAGYARFUTBALL – A 91. PERC

Hungarian Football – The 91st Minute

r: Muhi András Pires, o: Csoboth Attila, v: Mógor Ági, h: Várhegyi Rudolf, z: Peter Ogi, gyv: Déberling Antal, p: Major István, Muhi András, sz: Bicskei Bertalan, Dudar György, Fedor Sándor, Jámbor László, dr. Kocs Mihály, Korpa Zoltán

Filmteam, Inforg Stúdió, 2006, video, szí, magyar, angol hang, mf, 72 perc

2005-ben a magyar felnőtt futballválogatott Svédország ellen a 91. percben gólt kapott, nem jutott tovább a világbajnokságra. A magyar ifjúsági válogatott nem sokkal ezután Svédországba utazott Európa-bajnoki selejtezőre. A film az ő útjukat követi. A két meccs között a magyar futball teljes diagnózisa hangzik el. A megoldási lehetőségek – amelyek az utánpótlás-nevelésre fókuszálnak – közül kiemelkedik a gárdonyi Sándor Károly Akadémia, ahol 16-18 év közötti focistákat képeznek.

MAGYARORSZÁG VÉDETT NÖVÉNYEI, 5-6.

Protected Plants in Hungary, 5-6.

r, fk: Koltay Erika, szé: dr. Dobolyi Konstantin, Kecskés Ferenc, Koltay Erika, o: Barati Gábor, v: Ricsóy Béla, p: Halák Miklós, n: Szalóczy Pál, km: Dombi Imre, Grosz Róbert, Kézdy Pál, Papp Gábor, Pelles Gábor, Schurk László, Török Sándor, Virók Viktor

Naturfilm, Hérics Film, 2004-2005, video, szí, 47+47 perc

A tudományos ismeretterjesztő sorozat az általános- és a középiskolák számára gyűjtötte össze a hazai védett növényekről szóló tudnivalókat.

MAI MÓDI

Today's Ways

r, v: Szalay Péter, dr: Hidas Ildikó, o: Nagy Ernő, Szalay Péter, h: Da-da, gyv: Solymosi Norbert, p: Vészi János, sz: Bábel Gabriella, dr. Csernus Imre, Tarr Bence László, Illésné Malcsik Alinka, Martin Hajdu György
Fórum Film Alapítvány, é. n. (2006), video, szí, 45 perc

A harmincas generáció képviselői számára fontos kérdés, kizárja-e egymást a karrier és a magánélet. Gabi karrierje csúcán váltott: biokecske-tenyésztésbe fogott. Alinka két gyereket nevel, a család vállalkozásait is ő menedzseli. Tarr Bence László kulturális antropológusból vált menedzsertrénerré. Dr. Csernus Imre pszichiáter szerint a fogyasztói társadalomnak olyan ember kell, aki sokat és jól dolgozik, és sokat is fogyaszt.

MEGSEBZETT ÜNNEP

Wounded Anniversary

r, rip, p: Pesty László, szerk: Kubus Mária, o: Benke Ottó, Karácsony Sándor, Tarcsa Valdes János, v: Bánki Andrea, Valter Antal, gy: Szabó Zsuzsanna, z: Kovács Ákos, n: Bözsöny Ferenc, sz: Pesty László, Husztik Éva, Török Szilárd, Szűcs Apor, Vértesaljai László

Pesty Fekete Doboz, 2006, videó, szí, 29 perc

A sebesültek, a szemtanúk és az archív felvételek arról tanúskodnak, hogy súlyos törvénytöréseket követtek el az intézkedő rendőrök a 2006. október 23-i tüntetéseken.

MEGÚSZTUK! – DORMÁNDI JUDIT TÖRTÉNETE

Spared! – Judit Dormándi's Story

Farkas György (o), Ordódy Judit (gy), Sipos András (r), Szederkényi Miklós (gy), p: dr. Buglya Sándor, sz: Judith Dupont

Dunatáj Alapítvány, 2004-2006, video, szí, magyar, francia hang, mf, 32 perc

Az Anschlusst követően Dormándi László (1898-1967) könyvkiadó, író és felesége, Székely-Kovács Olga festő (1900-1971) kislányukkal, Judittal Párizsba költöztek. A német megszállást követően be kellett volna jelentkezniük, mivel zsidók voltak. Éheztek, féltek, mint mindenki más. A felszabadulás után a kerületi rendőrkapitány meglátogatta őket. Megmutatta nekik azokat a feljelentő leveleket, amelyeket a háború alatt elsüllyesztett. Hosszas unszolás után egy magyar kancsót fogadott el ajándékba.

MEKKORA A SZÜLŐFÖLD HATÁRA? – PORTRÉFILM KOKAS IGNÁC FESTŐMŰVÉSZRŐL

Where are the Frontiers of Homeland? – Portrait of the Painter Ignác Kokas

r, szerk: Szegezdy János, o: Mánfai Miklós, Sibalin György, v: Laczkovich Attila, h: Pálinkás Ádám, Pálinkás László, z szerk: Szigeti Ágnes, gyv: Aranyosi Éva, sz: Kokas Ignác

Duna Televízió, 2006, video, szí, 40 perc

Kokas Ignác (1926) gyerekkora óta egynek érzi magát a természettel, a Vértesben meghúzódó falujával, Vállal, illetve a váci Gézapusztával, ahol harminc éve fest. Pápán tanult, s bár korábban kiállítás is csak egyet látott, fölverték a Képzőművészeti Főiskolára (1947-52). 1968-ban húsz képpel szerepelt a Velencei Biennálén. 1973-86 között tanított a főiskolán. Kossuth- és Munkácsy-díjas. Képeinek formavilága különös átmenet a figurális és az absztrakt ábrázolás között.

MENEKÜLÉS A SZERELEMBE – EZT A FILMET TE RENDEZTED, ETA

Escape into Love – Eta, You Directed this Film

r, f, n: Kőszegi Edit, mt: Bordás Róbert (o), Kállai Henrik (o), Kluzsán Róbert (o), Kőszegi Gyula (o), Rigó Mária (v), Solymosi Norbert (gy), Surányi András (dr), Szuhay Péter, p: Vészi János, sz: Rácz Boldizsárné, Rácz Roland, Rácz Iván, Szávuly Aranka

Fórum Film Alapítvány, 2007, video, szí, 38 perc

A szendröládi hétgyerekes Rácz Boldizsárné Eta (1956-2006) szegényen, de boldogan élt férjével, Boldival, aki a legszebb kosarakat kötötte. Amikor Boldi beteg lett, Eta elhívta régi ismerőseit, a filmeseket, örökítsék meg a férjét, legyen róla emléke. A férfi halála után Eta tartotta magát, még két gyereket kellett fölnevelnie. Szív műtéten esett át. Megismerkedett a nála jóval fiatalabb Zsoltival, szerelmes lett. Amikor a férfit visszazsuppolták Romániába, vele ment. Eta halála után fiai, Iván és Roki párra találtak, s ők is meghívták vendégségbe a stábot.

MIÉRT?! – EGY TRAGIKUS SZERELEM TÖRTÉNETE

Why?! – The Sory of a Tragic Love

r: Szobolits Béla, o: Balog Gábor, Mohi Sándor, v: Aliczki György, h: Perger István, p: Körmendi Annamária, sz: Kovács Erzszi, Szusza Ferenc, Várhidi Pál, Grosics Gyula, Buzánszky Jenő
2005, Golden Conch, video, ff+szí, 62 perc

Kovács Erzszi (1930) énekesnő és Szűcs Sándor (1924-1951) válogatott futballista 1950-ben egymásba szerettek. Kapcsolatukat a „szocialista erkölcs” nevében üldözték, mert mindketten házások voltak. Elhatározták, hogy elhagyják az országot, de törbeccsálták őket. Kovács Erzsit négy év börtönre ítélték, Szűcs Sándort felakasztották. Kivégzésével példát akartak statuálni: egy évvel korábban tizenhét futballista akart disszidálni. Kovács Erzszi a börtön után újra tudta kezdeni, nagy sikerei voltak. Szerelme kivégzését azóta sem tudja megbocsátani, megérteni.

MINDIG ELSŐ

Always First

r: Csujja László, o: Czomba Albert, v: Kürti István, p: Durst György
Duna Műhely, 2006, magyar, román hang, video, szí, 12 perc

József 67 éves. Gyerekként a háborúban légnyomást kapott, megnémult. Télen síel, nyáron fut. Hosszútávfutó. Fiatalon olimpiákon is részt vett. 2005-ben legidősebb versenyző létére megnyerte a tusnádi mountainbike maratont.

MISS UNIVERSE 1929 – LISL GOLDARBEITER – A SZÉPSÉG ÚTJA

Lisl Goldarbeiter – A Queen in Wien

r: Forgács Péter, dr: Forgách András, o: Tünczer Mór, v: Sass Péter, h: Zányi Tamás z: Melis László, n: Szemző Bea, Forgács Péter, gyv:

Cesar Maesemaker, Ralph Wieser, Georg Misch, p: Cesar Mesemaker
Lumen Film, Mischief Films, For-Creation, 2006, video, ff+szí, 64 perc

Tänzer Mór, Marci Szegeden, vele egyidős unokatestvére, Lisl Bécsben élt. 1928-ban Marci Bécsbe ment műszaki főiskolára, s szép unokatestvééréknél lakott. A mozi szerelmese volt, sok spórolás árán vett egy kamerát. Az általa forgatott anyagokra épül a film. 1929-ben Lisl megnyerte az első osztrák szépségversenyt, majd Amerikában világszépe lett. Feleségül ment egy gazdag nyakkendőgyáros szerencsejáték-függő sarjához, aki hamar elkárttyázta a vagyonát. Marci 1939-től marósként dolgozott a Ganzban. A háború alatt többször teljesített munkaszolgálatot, a hadifogságból 1948-ban tért haza. 1949-ben végül feleségül vehette „a legszebb nőt a földön”...

MOZGÓKÉPES TÖRTÉNELEM – RENDSZERVÁLTÁS MAGYARORSZÁGON ÉS KELET-EURÓPÁBAN 1988-1990, 1-2.

Motion Pictured History – Change of Regime in Hungary and Eastern Europe 1988-1990, 1-2.

r, szerk: Elbert Márta, szé: Bozóki András, Révész Béla, v: Kende Júlia,
h: Rozgonyi Gábor

Fekete Doboz Alapítvány, Magyar Televízió, 2006, video, szí, magyar,
angol, román, német hang, magyar hb, 116 perc

A film a Fekete Doboz felvételei, az MTV híradói, háttérműsorai és egyéb archív anyagai alapján a diktatúrából a demokráciába vezető, békésnek nevezett, ám eseményekben, drámai helyzetekben nem szűkölködő átmenet állomásait eleveníti föl, a prágai, berlini, varsói és bukaresti eseményekre is kitekintést nyújtva.

MÜNCHEN-BUDAPEST

Different Trains East

r, o: Andreas Kraus, Szóke Orsolya, h: Andreas Kraus, v: Mester Ákos
Studio West, 2005, video, szí, magyar, német hang, angol fi, 27 perc

A salzburgi Studio West a 2004-es lett, észt, szlovák és magyar EU-csatlakozást követően a négy új tagállamra jellemző útifilmet készített. A magyar rész szereplői mikrobuszon tartanak Magyarországra. Egyikük tíz éve dolgozik Németországban, mert ott sokkal jobban keres. Egy ápolónő

most európai antropológiát tanul, s mellette dolgozik. Az ötvenes éveiben járó fogászati asszisztens sokkal jobban élt az elmúlt rendszerben. Tibor, a mikrobusz tulajdonosa nehezményezi, hogy az EU-s előírásokat túl gyorsan vezették be Magyarországon. Egyiküknek sincsenek illúzióik az EU-t illetően.

NÁDUDVARI KRÓNICA 2005

Chronicle of Nádudvar 2005

B. Révész László (r, f), Feit Gábor, Nádorfi Lajos (o), Római Róbert, Somogyvári Rudolf (p), Zajti Gábor, sz: Kovács Lajos, Nagy Lajos, Farkas Lajos, Rácz Sándor, Szőnyi Miklós

Videant Film Produkció, é. n. (2006), video, szí, 52 perc

Kovács Lajos, a Nagisz Rt. elnök-vezérigazgatója és munkatársai – noha a célokkal egyetértettek – nem vettek részt a 2005-ös gazdatüntetésben, mert a gazdasági nehézségek elleni tiltakozás hamar politikai demonstrációvá változott. Ők azalatt is dolgoztak – próbálnak alkalmazkodni az egyre szűkülő piachoz. A bankok magas kamatra adnak hitelt, kintlevőségeik túllépték a kétmilliárd forintot.

NAGY SZABADTÉRI BÖRTÖN – ERDÉLY 1956

Great Outdoors Prison – Transylvania 1956

készítette: Víg Sándor, km: Lőrincz Zsuzsanna, sz: Bartis Ferenc

Víg Sándor, é. n. (2006), videó, szí, 88 perc

Az erdélyi Bartis Ferenc (1936-2006) író, költőt 13 évesen vitte el először a Securitate. Az 1956-os forradalom után ötödször is letartóztatták. Összesen tíz évet töltött börtönben. A testében szinte nincs ép csont. A szülei öt évig nem tudtak róla semmit, s ő igyekezett a jövő megtervezésével, fejben-versírással megőrizni ép eszét. Ekkor tervezte el az Összmagyar Testületet, amelyet 1989-ben, már Magyarországon hozott létre. Szabadulása után kényszerlakhelyre kellett költöznie, 1984-ben kiutasították az országból. A felesége meghalt, az édesanyja öngyilkos lett. Egy sokat szenvedett ember portréja.

NAPLÓ – FÉRCMŰ

Diary – Patchwork

r, p, n: Vészi János, gyv: Solymosi Norbert, sz: Vészi János

Fórum Film, é. n. (2006), video, ff+szí, 55 perc

Vézi János (1953) rendező élete filmjét renndezi családi filmekből és videókból, s a filmkészítés jelenében kommentálja az emlék-képsorokat. Bemutatja gyönyörű édesanyját, elvált apját, akinek „a napja” a csütörtök volt, az anyja olasz férjét. Ironikusan, féltéken nyúl az emlékeihez, megbékélve fricskázza egykori önsajnáló, bizonytalan énjait. Próbálja távolságtartóan elmesélni számára életében és halálában is elérhetetlen, öngyilkos anyját, értelmezni házasságait, gyermekei születését. Az elmúlt korszakok ott sűrűsödnek a hangulatokban, a tárgyokban, a gesztusokban, az életstratégiákban.

NAPLÓFILM – 12 VOLTAM 56-BAN

Diary Film – I was 12 in 1956

r, fk: Edvy Boglárka, Silló Sándor, szé: Rainer M. János, o: Halász Gábor, v, an: Edvy Boglárka, h: Jörg Tibor, z: Hortobágyi László, p: Sárközy Réka, sz: Horváth Attila (h: Bárány Bence), Erdősi Balázs

1956-os Intézet, 2006, video, ff+szí, 53 perc

Csics Gyula éli a tizenkét éves gyerekek mindennapjait: hegedűórára, németre jár, nagyokat sétál a barátjával, Jancsival. 1956. október 23-án elhatározza, lejegyzí a naplójába, mi történik a pesti utcákon. A film a forradalom különleges krónikája. Gyerekszemmel látjuk az eseményeket, animációs és dokumentumfilmes eszközök segítenek a forradalom lelkesült hangulatának és eseményeinek megismerésében.

NÉHA MAGASBA VÁGYSZ – BÉKE OTTHON

Sometimes You Want to Fly High

r, fk: Martinidesz László, dr: Katona Szabolcs, o: Körtési Béla, Horváth Balázs, v: Mező András, p: Szigeti Márta, sz: Kurucz Mária, Szabadka Péter, Czakó Sebestyén, Danyi Zoltán, Lakatos Gergő

Pax Vobis Alapítvány, Fundamentum '93. Stúdió, é. n. (2006), video, ff+szí, 60 perc

Szabadka Péter pincérből lett pedagógus, Kurucz Mária egykori állami gondozott, gyógyult alkoholista. A férfi a Béke Gyermekotthon igazgatója, az asszony a helyettese. Az otthon lakóinak túlnyomó része kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményt követett el. Nincs olyan növendék, akinek a családja ép, egyharmaduk túlkoros általános iskolás. Céljuk, hogy önfenn-tartó embereket neveljenek a fiúkból. A gyerekek semmit nem kapnak ingyen: aki nem tanul, az mezőgazdasági munkát végez a bócsai tanyán.

NELLIKE

Nelli

készítette: Jung Lídia, sz: Endreffy Kornélia
SZFE, 2006, video, szí, 28 perc

Endreffy Kornélia (1909) negyvenéves korában jött Békéscsabáról Budapestre, amikor szükség lett az ő keresetére is. A vőlegénye nem jött vissza a háborúból. A Műegyetemre vették föl adminisztrátornak. 1956-ban két hétre vizsgálati fogságba került, megviselte a durva, megalázó bánásmód. Úgy gondolja, nagyon hamar eljött az öregség, nem használta ki eléggé az életet.

NEM TETSZIK A RENDSZER

Can't Take the System

r: Kovách Eszter, o, v: Takács Mária, km: Whetaley Tracey
Civil Film, Védegylet, 2006, videó, szí, magyar, angol nyelv, 30 perc

A film a 2006 májusában, Görögországban megrendezett Európai Társadalmi Fórumot mutatja be. Melyek korunk égető problémái a civil szféra szerint? Mik a civil társadalom legfőbb együttműködési nehézségei? Meg tudnak-e egyezni ezek a szervezetek egységes célokban? A film vége az eseményt lezáró háborúellenes tüntetést mutatja be. (Dialektus Fesztivál)

NÉMA KIÁLTÁS – REQUIEM A MEG NEM SZÜLETETT GYERMEKEKÉRT

Silent Exhibition – Requiem for the Unborn Children

r: Koltay Gábor, o: Mertz Loránd, Halász Lajos, v: Halász Lajos, h: Policza Imre, gyv: Nagy Béla, p: Somlai Zsuzsanna, z: Koltay Gergely, Jenei Szilveszter, Szűts István, n: Varga Klári, sz: Barsi Balázs, dr. Bolberitz Pál, dr. Hegedűs Lóránt, dr. Jobbágyi Gábor, dr. Kellermayer Miklós, dr. Paksy Mária, dr. Téglásy Imre
Korona Film, 2004, video, ff+szí, 88 perc

Pap, pszichiáter, tanár, az Alfa Szövetség képviselője, orvos, jogász szereplők beszélgetése a magzat védelméről. Érvelésükben észérvek és ideológiai elemek egyaránt szerepet kapnak, az anyaság, a hagyományos család értékeit emelik ki.

NÓRÁK – TÖRTÉNETEK A SZÜLŐSZOBÁBÓL

Noras – Stories from the Labour Ward

r, szerk: Rist Lilla, o: Kiszter Barbara, Koós Tamás, v: Féjja Balázs, sz: Máté Nóra, Békési Beáta, dr. Boros Judit, dr. Büki György, dr. Geréb Ágnes gy. n., 2006, video, szí, 77 perc

Nóra azt szeretné, ha a kisbabája természetes módon születne. Pszichológus, nőgyógyászok alátámasztják a kismamák lehangoló tapasztalatát: a szülő nő saját teste által diktált ritmust az orvosok figyelmen kívül hagyják. Nóra kisbabája végül kórházi körülmények között jön világra, s minden szokásos rutinbeavatkozást elvégez az orvos. Az addig határozott Nóra elfogadja a kiszolgáltatott helyzetet, mert aggódik a kisbabájáért.

NŐK A HINTA KÖRÜL

Women Around the Swing

r: Fecső Zoltán, o: Bálint Arthur, v: Simó Csaba, p: Durst György, sz: Vásárhelyi János
Duna Műhely, G. Egyesület, 2006, video, szí, 57 perc

A jó kiállású, ötvenes János két kisgyerekekkel maradt özvegyen Székelyudvarhely környéki tanyáján. A film a férfi párkereséseinek története. Egyik választottja, a nála jóval fiatalabb leányanya, Ildikó vissza-visszatér hozzá. János hirdetésekre válaszol, gyerekei együttműködve, de távolságtartással próbálnak megbékélni a változó helyzettel. Ildikó második gyereket a férfi a nevére veszi. Az évszakok jönnek-mennek, a gyerekek nőnek, a ház körül mindig sok a munka.

OLIMPIÁNAK INDULT...

We Had Olympics in Mind...

r: Zoltán János Péter, Dobor Dezső, dr: Dégi János, fk: Szabados László, Bencsik Róbert, Szabados László, Zoltán János Péter, szerk, szé: Bencsik Róbert, Varga Krisztina, Szabados László, Zoltán János Péter, rip: Dobor Dezső, l: Ege Design, o: Lovasi Zoltán, Tóth Zsolt Marcell, v: Hargittai László, h: Madácsi Imre, Kölcsényi Attila, z: Bornai Tibor, gyv: Monostori Zsolt, p: Szabó Tamás, sz: Martin Miklós, Benedek Gábor, Zádor Ervin, Magay Dániel, Nádori László
Aloha Film, 2006, video, magyar, angol hang, magyar hb, ff+szí, 92 perc

Az 1956-os forradalom alatt zajló melbourne-i olimpián a magyar válogatott lenyűgöző teljesítményt nyújtott, különösen annak fényében, hogy edzeni nem tudtak, s mindvégig feszülten figyelték a forradalom híreit, aggódtak itthon maradt szeretteikért. A csapat fele nem tért haza. A játékfilmes eszközök, archív anyag és az egykori szereplőkkel készített interjúk egy nagy sportoló-generáció portréját adják.

ÓRIÁSOK VOLTUNK – MISKOLC '56

We Were Giants – Miskolc '56

r, szerk: Novobáczky Sándor, o: Nádorfi Lajos, v: Zajti Gábor, p: Somogyvári Rudolf, Somogyvári Márta, sz: Ungváry Rudolf, Dornbach Gyula, Renn Oszkár, Gónusz Sándor, Vida András

Videant Film Produkció, é. n. (2006), video, ff+szí, 56 perc

Miskolc az ötvenes évek erőltetett iparosítása idején nőtt nagyvárossá. A Rákosi Mátyás Nehézipari Egyetem munkás- és parasztszármazású hallgatói 1956. október 22-én jobbító szándékú diákonkormányzati ülést tartottak. Másnap országszerte kitört a forradalom. A városban a diákok ügyeltek a rendre, tartották a kapcsolatot az ország forradalmi központjaival. Egyetemisták is tagjai voltak annak a küldöttségnek, melyet Nagy Imre fogadott Budapesten. A forradalom bukásakor ketten haltak meg, százhusz hallgatót tartóztattak le.

ÖRDÖGMALOM – A HINTÁK MÁR NEM ÉPÍTENEK HÁZAKAT

The Devil's Mills

r: Tari János, o: Szentpéteri István, Tari János, v: Krámos Zsolt, Szabó Gyula Attila, mt: Angyal Levente, Csorba Judit, Horváth Réka, Pecze Béla, Péntek Gábor, Szabó Zoltán, Virág Levente, km: Greznár Antal, id. Greznár Antal, Greznár Tamás, Harmos Ottó, Greznár Attila

Néprajzi Filmstúdió, 1982-2006, video, szí, 55 perc

Amilyen az ország, olyan a mutatóvanyosa – a vándorló hintás családok mindennapjai. Egyre csökken az érdeklődés játékszereik iránt, keveset keresnek, nem tudják följújtani eszközeiket.

ÖRÖKKÉ A TIÉD – EVIG DIN

Forever Yours

r: Monica Csango, o: Bjørn Eivind Aarskog, Ferenc Csango, v: Trond Winterjaer, h: Egg Bacon, z: Stein Berge Svendsen, p: Ola K. Hunnes,

Bjørn Eivind Aarskog, Odd Lungset, sz: Csángó Magda, Monica Csango, Ferenc Csango

Exposed Film Productions AS, é. n. (2005), video, szí, 52 perc

Csángó Feri nagyvonalú, gazdag fiú volt, a Csángó Bördíszműbolt tulajdonosa, fiatal, gyönyörű feleségét arajongásig szerette. A munkaszolgálatban eltűnt, a kisfiát sohasem látta. Felesége, Magda hiába kerestette. A hetvenes években az asszony ismerősei Bombay-ben láttak egy Csángó Bördíszműboltot. Magdának nem volt lelkierije odautazni. Norvégiában élő unokája, Monica édesapjával nyomozni kezd. Kutatásaik eredménye egy fénykép, amelyen Magda előbb fölismeri a férjét, majd védekezni kezd: mégsem lehet a képen a férje, hiszen nem lehet, hogy ne akart volna visszajönni hozzá.

ŐSI FÉSZEK – A KIRÁLY UTCA

The Ancient Haunt – Király Street

A zsidónegyed – Pest zsidó arca, 2. rész *The Jewish Quarter – The Jewish Aspect of Pest, Part 2*

r: Ocsenás Tamás, szerk: Kremsier Edit, fk: Kremsier Edit, Ocsenás Tamás, rip: Kocsi Zsolt, szé: dr. Komoróczy Géza, Perczel Anna, o: Szobráz András, v: Juhász Kata, h: Kósa László, z szerk: Herczeg László, gyv: Nedeczky István, p: Balogh Kálmán, n: Dunai Tamás, sz: dr. Komoróczy Géza, Perczel Anna

Euromenta Trade, 2006, video, szí, 20 perc

A Zsidónegyed Budapest egyik legrégebbi városrésze. Szabálytalan utcái különleges formájú építményeket eredményeztek. Az 1838-as árvíz során sok ház tönkrement, az általunk ismert negyed az ezt követő építkezések során jött létre. 1840-től a zsidók szabadon vásárolhattak telket, házat, lakást. A negyedben élénk kereskedelem folyt. A film elsősorban a Király utca épületeinek, lakóinak történetéből ad ízelítőt.

POGGYÁSZUNK, KÁDÁR JÁNOS

Our Baggage, János Kádár

I. rész: Az árulás következményei *Part 1: The Consequences of Treason*

II. rész: A máig ható következmények *Part 2: The Consequences Lasting up to Now*

r, p: Sólyom András, fk: Kornis Mihály, dr: Kopper Judit, o: Reich László, h: Csernóczky Lajos, z: Márta István, sz: Kornis Mihály

Második Média-Box, 2006, video, ff+szí, 50+50 perc

Filmes röpiratában Kornis Mihály arra szólítja föl Magyarország lakosságát, nézzen szembe múltjával, önmagával. A „gulyáskommunizmus”, a „legvidámabb barakk” mentalitásának öröksége a rendszerváltás óta változatlanul mérgezi a közéletet. Az ország felnőttiségét lakosai felnőttisége eredményezi. A korrupció, az általános hazudozás, a tisztességtelenség csak a Kádár-korral történő leszámolás árán szorítható vissza. A *Kádár János utolsó beszéde* (2005) című film átdolgozott változata.

**PRÁGAI UTAZÁS – CSERHALMI GYÖRGY PORTRÉ, 2006.
JANUÁR 27-29.**

Journey to Prague – A Portrait of György Cserhalmi, 27-29 January 2006
”Kézzjegy” sorozat „Initials” Series

r, szerk: Mispál Attila, o: Czigány Gergely, v: Szirti Anina, h: Belovári Tibor, gyv: Aranyosi Éva, z: Novák Péter, sz: Cserhalmi György, Dragomira Vihanová, Jiri Menzel, Miroslav Danutil, Ondrej Trojan, Juraj Jakubisko Duna Televízió, 2006, video, szí, magyar, cseh hang, magyar hb, mf, 62 perc

2006 januárjában *A fény ösvényei* című film bemutatójára a főszereplő, Cserhalmi György és Mispál Attila rendező Prágába utaztak. Cserhalmi Juraj Jakubiskoval készítendő filmjének megbeszélésén vett részt, s találkozott barátaival, azokkal a cseh rendezőkkel, akikkel korábban dolgozott. A társasághoz csatlakozott Jiri Menzel is, aki kevesli a hasonló szomszédi együttműködést.

PSZICHONAUTÁK

Psychonauts

r, v: Kovács M. András, rip: Oravecz Éva Csilla, Kovács M. András, o: Kertai Gábor, z: Tanutuva, p: Én+te+ő=gén, sz: Ajtóablak, Biga, Cellux, Én+te+ő=gén, Metametta, Nargile, Nomad, Siphersh, Talamon Daath², video, szí, 41 perc

A filmben megszólalók a pszichedelikus drogok dekriminalizása érdekében elmesélik saját tapasztalataikat. Ők belső útjuk fontos állomásaként élték meg a módosult tudatállapotot, úgy gondolják, az egyéni, lelki valóság is fontos része a világnak.

RÁTOK HAGYOM MINDENEM – HARKÁLY EMIL ELEMÉR PORTRÉ

All I have I Bequeath to You – Portrait of Emil Elemér Harkály

r: Ivacs Gabriella, Szűcs Tamás, szerk: Ivacs Gabriella, o: Szűcs Tamás,
v: Nagy András, Sass Péter, z: Yonderboi, p: Varsányi László
Gerhardus Production, 2006, video, szí, 46 perc

Harkály Emil Elemért (1950) gyerekkorában intézetbe vitték, amikor anyja megbetegedett. Sokat verték, folyton megszökött. Szenvedett a lenézettségtől, verekedett, ha lecigányozták. A börtönben döntött úgy: többet nem üt vissza. Az ózdi gyárban dolgozott, a rendszerváltás környékén nyugdíjazták. Azóta ír.

RÉV LÍVIA ZONGORAMŰVÉSZ

Livia Rév, Pianist

r, o: Mácsai János, Pálos György, h: Végső Zoltán, gyv: Győri Csilla,
p: Czabán György, Pálos György, sz: Rév Livia
Közzgáz Vizuális Brigád, Mácsai, Pyramus és Tsa, 2006, video, ff+szí,
59 perc

A portréfilm Rév Livia zongoraművész (1916) kilencvenedik születésnapjára készült. Csodagyerek volt: hatévesen tanult meg kottát olvasni, tizenkét évesen került a Zeneakadémiára, Weiner Leó növendéke volt. Lipcsében, majd Bécsben tanult tovább. A háborút, a nélkülözést, a zsidótörvényeket az ő családja is megszenvedte. 1946 óta Párizsban él. Barátnője, Fischer Annie világgkariertjét örömmel figyelte, de úgy gondolta, az ő helye a gyerekei mellett van. A hatvanas évek óta újra koncertezik, mesterkurzusokat is tart.

RIA RIA HUNGARIA

r, o, rip: Légvári Dániel, v: Légvári Dániel, Zubonyai Csaba, sz: Rákos András, Najeh Zardug, Bakos Ferenc, Holloczi Ernő, Amler Attila
gy.n. (Aircastle Film), 2006, video, szí, 50 perc

Ria-ria-Hungária! – a csatakiáltást lelkesen ismételgeti a nagycsapatnyi fekete gyerek, a dél-amerikai és a zimbabwei egyaránt. 2006 őszén Fokvárosban rendezték a Hajléktalan Futball-Világbajnokságot. A film a

magyar Oltalom SE-t kíséri repülőtértől repülőtérig. Életképek, meccsek, hangulatos jelenetek sorjáznak. A csapat vereség esetén összetart, győzelem után összevesznek.

RÓDMUVI

Roadmovie á la Hungary

r: Arany Gold Zoltán, o, v: Arany Gold Zoltán, Dudás Miklós, sz: Arany Gold Zoltán, Dudás Miklós, Garami Richárd, Varga Gábor Farkas, Berzsenyi Győző
gy. n., 2006, video, szí, magyar hang, mf, 23 perc

Három fiatalember útnak ered a Somló-hegyen, hogy megtalálják a háromcsöcsű-egypöcsűt, amiről nem tudják, mi is pontosan, csak azt, hogy egy van belőle. Újdonsült ismerősük, Feri kalauzolja őket a présházakban; szerinte az a baj, hogy a magyar ember el akar jutni Párizsba, New Yorkba, de a szomszéd faluban még nem volt.

RÖPIRAT A MAGYAR FOTÓMŰVÉSZET HELYZETÉRŐL

Pamphlet on the Situation of Hungarian Photography

r, o: Kardos Sándor, szerk: Haris László, v: Mehrlí Noémi, h: Zányi Tamás, Várhegyi Rudolf, gyv: Stalter Judit, p: Muhi András, sz: Zalka Imre, Kincses Károly, Vince Mátyás, Stalter György, Baki Péter
Inforg Stúdió, 2006, video, szí, 50 perc

Válságban van-e a mai magyar fotóművészet vagy a digitális fényképezés megjelenését követő természetes paradigmaváltás zajlik? A bulvárújságírás térhódítása következtében a gyorsaság, a hírérték háttérbe szorítja a megformáltságot, a művészi fotózásból nem lehet megélni. A vizuális oktatást az abc-vel együtt kéne elkezdni ahhoz, hogy a fotóművészet értő befogadókra találjon.

SORTŰZ UTÁN

After the Firing

r, fk: Erdélyi János, szé, konz: dr. Horváth Miklós, o: Schrammel Zoltán, v: Enzsöl István, p: Szohár Ferenc, sz: Dudás István, Czímber Béla, dr. Czímber Gyula, Dr. Bögi Gyula, dr. Kuroli Géza
Cinemart Produkció, é. n. (2006), szí, 54 perc

1956. október 26-án a mosonmagyaróvári határórlaktanya előtt sortűz dördült. A békés tüntetők közül több mint ötven ember halt meg, a sebesültek száma háromszáz körül volt. A rendszerváltás környékén néhány mosonmagyaróvári följelentette Dudás Istvánt, a laktanya 1956-os parancsnokát. A Legfelsőbb Bíróság a keresetet elutasította, az ügyet elévültnek minősítette. Az MDF ösztökélésére megalakult 1956-os Egyesület újra beadta a feljelentést, amit már per is követett. Az idős, beteg Dudás Istvánt három év fegyházra ítélték, majd kegyelmet kapott.

SYMBIOSIS

Symbiosis

r, v: Szekeres Csaba, o: Dobóczy Balázs, h: Zalányi László, gyv: Kertai Krisztián, p: Vágási Emőke, z: Richard Harvey, Sandy McLelland, Paul Pritchard, sz: Mudrák Hitoshi Bálint, Farkas Gergő, Ébner Gyula, Lassú Ferencné Mancsi néni, Korcsog Péter, Korcsog Ferenc
Cor Leonis Films Produkció, 2006, video, szí, 26 perc

Gyöngyösön egy 14. századi ferences kolostorban működik az autista gyerekeket fejlesztő Autista Segítő Központ. Az intézet a Majorsági Program szellemében egy kisebb állatfarmot hozott létre Karácsondon. A Központ abban bízik, a falu befogadja az autistákat. A film a tizenhárom éves Hitoshi lassú kapcsolatteremtését mutatja majorsági környezetével.

SZABAD FUTÁS

Free Run

r, o, v, h: Szigethy Márton, z: Bill Withers, Sebastian Ahrenberg, sz: Fórizs Dani, Béres Norbert, Forró Tamás, Megyeri Ádám, Tompa Roland, Makay Bence
SZFE, 2006, video, szí, 28 perc

Egy kis csapat akrobatikus ügyességgel veszi birtokba a nagyvárosi épületeket – megmássza a Rákóczi úti bérházak tetejét, a Margit-hidat, a Várat – ők a parcour nevű utcasport művelői. Összetartoznak, örülnek, hogy együtt lehetnek – egyedül hiába is tennék próbára magukat, nem jelentene sikerélményt.

SZABADSÁG ÚT 1.

1 Freedom Street

készítette: Dobos Tamás, v: Sass Péter, sz: Radics Sándor és családja
SZFE, 2005-2006, video, szí, 28 perc

Életképek, történetek egy romos házból, amelyben tizenegy roma család él. A családfő, Sanyi galambász. A fiát az apósa leszúrta, két unokája intézetben van. Ha a házat lebontják, a galambok hontalanok lesznek – ahogyan a filmben megismert emberek is.

SZABADSÁGSZERELEM – SZALAY LAJOS S. O. S. GRAFIKAI ALBUMÁNAK FILMVÁLTOZATA

FreedomLove – Lajos Szalay's SOS Graphic Album in Film

készítette: Gulyás Gábor (o), Dobrik Rezső, Kisfaludy András, Gulyás Gyula (r, f, p), z: Liszt Ferenc, Selmeczi György
Bodográf Mozgóképfilm, video, ff+szí, 27 perc, csak zene

Szalay Lajos (1909-1995) grafikus 1956. októberében-novemberében Buenos Airesben, a magyar forradalom hatására készült rajzai, Liszt Ferenc és Selmeczi György zenéjére.

SZEMÜNK FÉNYE

The Apple of our Eyes

r, fk: Varga Ágota, o: Markert Károly, v: Lemhényi Réka, h: Faludi Sándor, p: Muhi András, sz: Császárférfi, Farkas Katalin, Császárférfi, Farkas Ferenc, Farkas Ferencné

Inforg Stúdió, 2006, video, szí, 88 perc

Kati születésétől, Győző tizennégy éves kora óta vak. Nagyon rövid kapcsolat után vállaltak gyereket. A kis családnak a növekvő gyerekekkel szaporodó nehézségek mellett a szülők párkapcsolati problémájával is meg kell küzdenie.

SZERELEMTELEVÍZIÓ

Love's Television

1. rész: A döntés *Part 1: The Decision*

2. rész: Romantikus idők *Part 2: Romantic Times*

r, p, rip: Tölgyesi Ágnes, o: Mohi Sándor, Surányi Z. András, v: Tombor Andrea, h: Fartaczk Zsolt, Kapcsos Vince, Kósa László, Balogh Baláz,

gyv: Szentmiklósi Sára, z szerk: Szigeti Ágnes, sz: Csoóri Sándor, Gulyás Gyula, Gulyás János, Illés György, Jankovics Marcell, Kóhalmi Ferenc, Sára Sándor és a Duna Tv munkatársai

Aquamarin Film, 2002-2004, video, ff+szí, 90+90 perc

A rendszerváltás idején az újonnan formálódó nemzetfogalom új nyilvánosságot kívánt. Abban egyetértés volt, hogy szükség van egy műholdas televízióra, amely a határon túli magyarságot is eléri. Alapításának mikéntjéről és arról, honnan és ki szolgáltasson, heves viták és hatalmi harcok árán született döntés. Féléves próbaadás után 1992 karácsonyán indult az első adás – Sütő András szerint az anyaország 1918 óta nem tett ennyit a határon túliakért. A Duna Televízió keletkezéstörténete folyamatában mutatja meg a rendszerváltás jogi és gazdasági átrendeződését, bukatóit, de a korszak lelkesedését, tenniakarását is.

SZIGET

Island

r: Frivaldszky Bernadett, Surányi Z. András, rip: Frivaldszky Bernadett, o: Surányi z. András, v: Sívó Júlia, h: Kapcsos Vince, gyv: Szederkényi Miklós, p: dr. Buglya Sándor, sz: a Rézműves család

Dunatáj Alapítvány, 2004, video, szí, 48 perc

A Rézműves család a kamera előtt éli mindennapjait, s közben a szokásaikról, egymás iránti szeretetükről beszélnek.

SZÓDAVÍZ

Seltzer Water

r, o: Szögi László, f, szerk, rip: Balog József, v: Rajhona Péter

Városi Televízió Szeged, 2006, video, szí, 32 perc

A film elmeséli a savanyúvíz történetét, és megmutatja a víz útját a rézballontól az alumíniumballonon át a golyósüvegekig. (Kamera Hungária)

SZTÁLINVÁROSI KANTÁTA

Stalin City Cantata

r, v: Szollosy Gabriel, f, p: Jancsó Anna, Szollosy Gabriel, rip: Rádi Antónia, o: Jancsó Nyika, h: Bányay Gábor, Cristian Denevi, z: Gábor Barna, gyv: Szekerák Szonja, Takács Mária, sz: Horváth Béláné, Horváth Béla, Horváth Péter András

Librecine, 2006, video, ff+szí, 37 perc

Horváth Péter András, a Dunaújvárosi Vegyeskar karnagya színpadra állítja a Sztálinvárosi Ünnepi Kantátát, azt a kórusművet, amely az első szocialista város hősies építését énekli meg. A szülei máig ott élnek. Apja a Honvéd Művészegyüttes fuvolása volt. Édesanyja hitből, de kényszerből is költözött Sztálinvárosba: a pedagógusok ott azonnal lakást kaptak, s ő egyedül nevelte kislányát. A szülők igyekeztek praktikusán viszonyulni lakhelyükhöz: a kiemelt városba világhírű művészeket hívtak meg, akik máshol nem voltak hallhatók.

SZÚNYOGOK ÉS NEMESKÓCSAGOK

Gnats and Aigrettes

r: Méry Zsuzsa, szé: Eörsi László, o: Góczán Flórián, v: Koncz Gabriella, gyv: Kecse Nagy Ibolya, p: Viktorin Kornél, z: Tóth Zoltán, n: Andrezs Katalin, Galkó Balázs

Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, video, szí, 24 perc

Gáli József (1930-1981) költő, író, műfordító szülei hívő katolikusok voltak, Gyula társadalmi elitjéhez tartoztak, a család nagy része ennek ellenére Auschwitzban pusztult el. A fiú egy gyerekcsapattal vándorolva jött haza. Színházi rendezőnek tanult. A forradalom alatt az *Igazság*, utána az *Élünk* című illegális lapot szerkesztette. A „kis íróperben” halálra, majd életfogytiglanra ítélték. 1960-as szabadulása után fokozatosan tért vissza az irodalmi életbe. Németből fordított, mesekötetet adott ki. A tökéletesség megszállottja volt, lassan, keveset alkotott. Egyetlen elbeszéléskötete, az önéletrajzi ihletésű *Szúnyogok és nemeskócsagok* halála után jelent meg.

SZŰCSMESTEREK

Furriers

„Homo Faber – A kézműves” sorozat

r, f: Kis Klára, o: Bodrossy János, v: Kollányi Judit, mt: Malovánai Vera, Forrás László, gy: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: Barta Ernő, Bartos János, Bartos Imre

Dunatáj Alapítvány, 2005, video, szí, 26 perc

Barta Ernő egeresi szűcsmester gyerekkorától szűcs akart lenni. Egy év alatt tanulta ki a mesterséget egy csíkszenttamási mestertől. Azóta csinált hosszú utazó kozsókot, irhabundát, mellénybundát, kesztyűt, kucsmát, mindent, amit juhbőrből lehet. A filmben bemutatja, hogyan kell kikészíteni a bőrt, s hogyan varrja a szép csángó szűrt, bundát.

TANYA... GYEREK... ESÉLY... EURÓPA...

Ranch... Child... Chance... Europe...

r, o: Kiss Róbert, rip, dr: Tanács István, v: Csipak Emese, h: Tanács Antal, z: Binder Károly, gyv: Szalay Béla, p: Viktorin Kornél, sz: Bozóki Imre, dr. Nógrádi Zoltán, dr. Csatári Bálint, dr. Fábricz Károlyné, Csányi László Fővárosi Oktatástechnológiai Központ, 2006, video, szí, 52 perc

A sajátosan magyar tanyasi életforma a mezővárosok vonzáskörzetében alakult ki. A városi elszegényedés következtében sokan költöznek ki, de az életmódot nem ismerik, környezetüket nem tartják rendben, a földterületek nagy részét parlagon hagyják. A film Mórahalom és a környező tanyavilág lakóit mutatja be, és azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az önkormányzatok az itt élők esélyegyenlőségének megteremtése érdekében tesznek.

TAVASZÜNNEP A TERMÉSZET TISZTELETÉRE

Spring Festival for Nature

Őseink nyomában 2. *Be on the Track of our Ancestors 2*

r: Karáth Imre, Pásztor Emília, o: Karáth Imre, v, h: Polyák László Magistratum Stúdió, 2002-2005, video, szí, 20 perc

A film alkotói a burját népcsoporttal történt találkozás alkalmával kaptak meghívást egy szertartásra, a „tavaszünnepre”. A buddhista szerzetesek vezetésével bemutatott áldozati szertartások a jó termést, az emberek és az állatok egészségének megóvását szolgálták, de magába foglalta az ősbibb hagyományokat is. A mai utódok feladata: a föld, a levegő és a vizek tisztaságának megőrzése, a természetes egyensúly fenntartása. (Dialektus Fesztivál)

TIBET – A SZÁMŰZÖTT ORSZÁG

Tibet – The Banished Country

r, fk: Izing Róbert, Janzsó Viktor, szé: Hendrey Tibor, Choegyal Tenzin, o: Poór Attila, v: Szobonya Gábor, h: Nagy Zoltán, n: Welker Gábor, km: Andrezs Katalin, Bordás János, Fazekas István, Haás Vander Péter, Jakab Csaba, Kárpáti Levente Madridiak Film, 2006, video, szí, 90 perc, magyar, angol, tibeti hang, magyar hb, mf

Tibet évszázadokon át befelé fordult, a buddhizmus szerint élt, istenkirály vezetője a dalai láma volt. 822-ben szerződést kötött Kínával, amely garantálta biztonságát. Ezt a megegyezést szegte meg Kína, amikor 1949-ben „felszabadította” Tibetet. A fiatal dalai láma 1959-ben Indiába menekült. Dharamsalában az addig meghatározó feudális hagyományokkal szakító kis Tibetet hoztak létre a kultúra, a hagyományok őrzésére. A film bemutatja a dharamsalai intézményrendszert, megszólaltatja a dalai lámát is.

TIBETBEN A LÉLEK

The Soul in Tibet

r, fk: Tolvaly Ferenc, szé: dr. Sári László, dr: Száraz Miklós György, o: Csepregi Miklós, Balog Gábor, v: Koncz Gabriella, h: Bederna László, z: Amadinda, Márta István, n: László Zsolt, gyv: Jancsó Gábor, p: Laluk Márta, sz: Tolvaly Ferenc

Opció Film, 2006, video, szí, 90 perc

Tolvaly Ferenc (1957) második zarándokútja Tibetbe, a buddhisták szent hegyéhez, a Kailasához vezetett. Megviselte az oxigénhiány, a magasság. A nehézségek dacára elérte célját: meglegelte a csendet, melynek segítségével új életet kezdhet.

TITO PARTIZÁNJAI

Tito's Partisans

r: Kármán Irén, o, v: Mezei István, p: Faragó József, sz: Opancsár Márton, Reza Has, Vladimir Bobinac, Pal Alfred, prof. dr. Pavle Rav

Dordonyfilm, 2006, video, szí, magyar, horvát, angol hang, mf, 30 perc
1948-ban – Tito és Sztálin viszonyának megromlását követően – letartóztatási hullám söpört végig Jugoszlávián. A diktátor nem kímélte a kommunistákat, az egykori partizánokat sem. Hatvanezer embert hurcoltak Goli Otokra és Szent Gergely szigetére. Az egykori fogvatartottak fölkeresik szenvedéseik színterét. Horvátország az emlékezés és a kegyelet helyévé szeretné nyilvánítani Goli Otok szigetét.

ÚT A FELSŐ VILÁGBA

Way to the Upper World

r: Hoppál Mihály, Somfai Dávid, szé: Somfai Dávid, o: Hoppál Mihály, v: Fejes György

MTA Néprajzi Kutatóintézet, Sámánizmus Archívum, 2004–2006, video, szí, kirgiz nyelv, magyar, angol fi, 25 perc

A film alkotói egy, a kínai határ szélén fekvő kis kirgiz faluba és a falu közelében nyíló szent völgybe látogatnak. Itt kerül sor egy korábban alig ismert sámánszertartásra, melyet még senkinek sem sikerült filmre venni. A filmben két interjú hangzik el: az egyik a szent völgy őrével, a másik a sámánnal, aki elmondja, hogy vált belőle sámán. A film azt is bemutatja, miként él tovább a sámánizmus az iszlám hitre tért kirgizek közt. (Dialektus Fesztivál)

VÁNDOROK – HANTI VILÁG

Migrants – World of the Hantis

r, o: Szalkai Zoltán, szé: Sipos Mária, v, p: Détári Géza
Art Vision Stúdió, 2006, videó, szí, hanti nyelv, mf, 55 perc

A film egy rénszarvaspásztor hanti család vándorlását mutatja be a nyári szálláshelytől a téli szálláshelyig. A családtagok az idegenekkel, így a szomszédságukban élő nyenyecékkel is oroszul beszélnek, de egymás között még finnugor anyanyelvüket használják. A filmet elsősorban az eltűnőben lévő hanti nyelven halljuk. (Dialektus Fesztivál)

VARJÚRÖPTETÉS – 1956 BUKARESTBEN

Teaching Crows How to Fly – 1956 in Bucarest

r, fk: Fischer István, o: Mohi Sándor, Florin Cornea, Fischer István, v: Szalay Péter, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor
Dunatáj Alapítvány, é. n. (2006), video, ff+szí, magyar, román hang, mf, 51 perc

1956-ban a Román Filmhíradó munkatársai több hónapig forgattak Budapesten, a filmanyagokból eddig mindössze egyetlen propagandafilm került elő. Az 1956-os magyar forradalom hatására a bukaresti egyetemisták tüntetést szerveztek, amit a Securitate megakadályozott. Sok száz diákot ítéltek hosszú börtönbüntetésre. Négy egykori egyetemista és a filmesek visszaemlékezései azt a föltevést igazolják, hogy a magyar forradalom paradox módon Romániát szabadította meg az oroszoktól: a magyar forradalmat követően a Szovjetunió kivonta csapatait az országból.

VÁROSÉPÍTŐ BERNÁDY GYÖRGY

György Bernády, Builder of a City

r: Duló Károly, szé: Hadik András, Marosi Barna, o: Enyedi Lajos, v: Kovács Eszter, h: Balogh Balázs, gyv: Makkai László, p: Komáromy-Poros László, n: Ráckevei Anna, Helyei László

Videobank Alapítvány, 2006, video, szí, 23 perc

A 19-20. század fordulóján egész Magyarországon nagyszabású építkezésekbe fogtak. Marosvásárhely Bernády György (1864-1938) polgármestersége idején vált városiassá. Szigorú vezető volt, aki egy év alatt elérte, hogy a város nyereséggel zárja az évet. A kultúra, a közgazdaság, a közigazgatás fejlesztését kiemelten fontosnak tartotta. Újra felmérték és térképezték a várost. Szabályozták a Marost, duzzasztógátat, vízvezetékét, gyárakat, iskolákat, közhídakat építettek. A beruházások minőségére is ügyelt, kiváló iparosokkal és építészekkel dolgozott.

VÁROSHÁZÁK

Townhalls

Mesterművek a századforduló építészetéből *Masterpieces from the Turn of the Century*

r: Kútvölgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, z szerk: Sándor Katalin, gyv: Mándi János, p: Fülöp György

Centrál FS, 2004, video, szí, 30 perc

A millenium idején országszerte nagy építkezések folytak, ekkor épült a kecskeméti városháza is. A magyaros szecesszió e remekműve Lechner Ödön és Pártos Gyula tervei szerint 1895-ben, rekordidő alatt készült el. Azok a városok, amelyek a millenniumi építkezésekből kimaradtak, a tizedes években már az érett szecesszió jegyeit magukon viselő épületekkel lettek gazdagabbak. A film ismerteti a kiskunfélegyházi városháza építését (1911), bemutatja a kiskunhalasi szecessziós épületszárny hozzátoldását a klasszicista eredeti épülethez (1905), valamint a szabadkai városházát (1912) is.

VÉGTELEN NAPLÓ

Endless Diary

r: Hagyárossyné Maderspach Kinga, dr, szerk: Domonkos László, o: Váradi Gábor, v: Faragó Tamás, h: Kapcsos Vince, Wahl Frigyes, Gonda János, gyv: Szederkényi Miklós, p: Buglya Sándor, sz: prof. dr. Maderspach Katalin, Doór Ágnes, Fráterné Buchwald Ágnes, Árváné Pataki Ilona, Károlyné Maderspach Marietta

Dunatáj Alapítvány, 2002, video, szí, 23 perc

A Ruszskabányán élő zsidó származású Maderspach Károlyné Buchwald Franciska és férje támogatta az 1848-as szabadságharcot, fiuk a csatatéren harcolt. Az asszonyt az osztrákok büntetésként meztelenre vetkőztetve megvesszőzték. Franciska szégyenében meg akart halni, de amikor megtudta, hogy férje elhunyt, életben kellett maradnia, hogy fölnevelje a gyermekeit. Naplója alapján ükunokája filmet készített emlékére: ükunokái eljátsszák a család forradalom utáni történetét.

VÉGÜL IS MINDEN TÖRTÉNELEM, VAGY CSAKNEM MINDEN AZ – PORTRÉFILM HOFFMANN TAMÁSRÓL

Everything is History, Isn't It? Or Almost Everything – A Portrait of Tamás Hoffmann

„Kutatói portrék” sorozat „*Portraits of Researchers*” Series

r, o: Tari János, v: Krámos Zsolt, mt: Csorba Judit, Pecze Béla, Péntek Gábor, Sebestény Krisztina, Szabó Gyula Attila, Szalados Béla, Szemkeő Endre, sz: Hoffmann Tamás

Néprajzi FS, 2003-2006, video, ff+szí, 63 perc

Hoffmann Tamás etnográfus (1931) élet-interjúja. Nagyon szegény családból származik, innen ered szociális érzékenysége. 1954-ben végzi el az egyetemet, tanítani kezd. 1969-92 között a Néprajzi Múzeum főigazgatója. Egyik kezdeményezője a szentendrei Szabadtéri Múzeum létrejöttének, 1972-75 között igazgatója is. Nyugdíjazása óta könyveket ír.

VERESS FERENC

Ferenc Veress

r, f, o: Vékás Péter, v: Zajti Gábor, h: Solymosi Ákos, z szerk: Szigeti Ágnes, gyv: Thuróczy Csilla, p: Lakatos Iván, km: Szirti László, Török Ferenc, Bartók László, Kútvolgyi Erzsébet, Lukács Sándor

Krónika Alkotóközösség és Filmalapítvány, 2006, video, szí, 20 perc

A kolozsvári Veress Ferenc 1853-ban nyitotta meg Kolozsvár első fotóműtermét. Fotóalbumai őrzik a korabeli Kolozsvárt és lakóit, a vidék nevesebb épületeit. Ő tanított először egyetemen fényképezést (1881-82, Kolozsvár). 1881-ben az országos fényképészegyesület létrehozásával kudarcot vallott, ezért 1882-ben elindította az első magyar fotós szaklapot, a *Fényképészeti Lapokat*. A kiadványt hét évig finanszírozta. Kertészeti kísérleteket is folytatott. Az 1890-es években monopolhelyezete megszűnt, elszegényedett, elfeledték.

VISSZATÉRÉS A TATOOINE BOLYGÓRA

Returning to the Planet Tatooine

r: Majdik Péter, o: Hartványi Jenő, v: Majdik Péter, p: Buzás Mihály, sz: Hartványi Jenő, Majdik Péter, Buzás Mihály, Ali Bouyaáhi, Amar Benali Zsebcserek Csoport, 2006, video, ff+szí, magyar, angol, francia, német hang, mf, 86 perc

Majdik, Buzás és Hartványi Tunéziában végigjárják a *Csillagok háborújának* forgatási helyszíneit. A Star Wars-turizmus jövedelmező voltát a szegény berber lakosok közül csak kevesen ismerték föl. A „szegény amatőr-filmes” George Lucas olcsó díszletelemeket használt: kimustrált monitort, vízcsövet, mosógéptárcsát, amelyek most tisztes árat érnek el az árveréseken.

ZANZA – LÁTLELET A FIATAL MAGYAR FILMRŐL

Hungarian Film Diagnosed

r: Fogarasi Gergely, o: Dobó Dániel, Pánovics Rajmund, v: Körösenyi Dániel, h: Vastag Gábor, Fazekas Csongor, z: Hammondeggs, p: Frank Dorka, Fogarasi Gergely, sz: Báron György, Durst György, Fischer Gábor, Fodor Imre, Kecskés Karina, Másik János, Mester Ákos, Mógor Ági, Nahalkó Edina, Nemes Gyula, Pataki Ági, Réthelyi András, Spáh Dávid, Pater Sparrow, Schwehtje Mihály, Szász János, Tóth Barna, Végh Zoltán, Vranik Roland

Eastern Pictures, Populart Pictures FS, 2006, magyar, angol hang, magyar hb, video, szí, 45 perc

A 37. Magyar Filmszemle a számvetésre is alkalom volt. A fiatal generáció erőteljes jelenléte arra készítette az alkotókat, hogy körkérdéseket tegyenek föl: tényleg berobbant-e a huszas-harmincas nemzedék, hol van a középge-

neráció, s milyen etikát közvetítettek az idősebbek. A helyszín, az ünneplés módja, a pénzkérdés is szóba kerül. A fiatalok hajlanak arra, hogy ha jó ötlete van valakinek, akár pénz nélkül is lefogatja.

ZÁTONYON

On Shoal

r: Száva Enikő, o: Bálint Arthur, p: Buglya Sándor, sz: Kelemen Péter Székelyföldi Regionális Stúdió, Duna Televízió, Dunatáj Alapítvány, Dunaversitas, 2004-2005, video, szí, magyar hang, angol fi, 30 perc
A féllábú, alkoholista, tagolatlan beszédű Kelemen Péter egy nyomorúságos szobában él. Baleset érte, a családja elhagyta. Iskolások ennivalót visznek neki, levelet írnak a fiának. A helyi vallásos közösség is fölkarolja. A nagybeteg férfi meghal.

ZSÁKFALU AVAGY AMÍG A TEMETŐ ELÉRI A POSTÁT

Dead-End Village, or Until the Cemetery Reaches the Post Office

Benyó Éva, Maloványi Vera, Kulics Ágnes (v), Buglya Zsófia (dr), Szederkényi Miklós (gy), Buglya Sándor (r, o, p)
Dunatáj Alapítvány, 2006, video, szí, magyar, holland, angol hang, 79 perc

Perőcsény, a kis zsákfalu a régi mondás szerint addig él, míg a temető eléri a postát. Csönd, nyugalom van. Ez rossz, mert azt jelenti, nincs munka, megszűnt az állattartás, nincs élet, nincs fiatalság. De jó is, mert vonzza a békére vágyó nyaralókat és a betelepülőket. A falusiak úgy tartják, a hollandokkal és a pestiekkel együtt teljes a falu. A filmmel is jó barátságban vannak, örömmel veszik, hogy megörökíti őket.

ZSINAGÓGÁK

Synagogues

„Mesterművek a századforduló építészetéből” sorozat „*Masterpieces of Architecture from the Turn of the Century*” Series

r: Kútvölgyi Katalin, f, szerk: Mezey Emőke, szé: Gerle János, Kármán György, o: Enyedi Lajos, v: Palotai Éva, z szerk: Juhász Katalin, gyv: Mándi János, p: Fülöp György, km: Végvári Tamás, Molnár Piroska
Centrál FS, 2006, video, szí, 26 perc

A zsinagóga a diaszpórában élő zsidóság számára egyszerre volt a gyülekezet, az ima és a tan háza. Az épülettípus magán viseli a nemzetközi építészettörténet és a befogadó ország építészetének jellegzetességeit is. A film-ben bemutatott négy templom – a szegedi, a szabadkai, a kunszentmártoni és a Kazinczy utcai zsinagóga – a 19-20. század fordulójának eklektikus, szecessziós jegyeit viseli magán. Ezek az épületek már nem a megtűrt, hanem az asszimilálódni vágyó, város felé nyitott polgárság megnyilvánulási vágyát tükrözik.

ZSINAGÓGÁT VEGYENEK!

Synagogue on Sale

r, o: Gellér-Varga Zsuzsanna, szerk, rip: Gaal Ilona, Kriza Bori, v: Hargittai László, p, z: Wizner Balázs, sz: Benkő János, Béres Anikó, Béres Sándor, Gamauf Lajosné, Hauer Tamás

2006, Metaforum, Zsurló Film, video, szí, 47 perc

1944-ben százhusz zsidót deportáltak Kőszegről és környékéről. A háború után megszűnt a zsidó hitközség a városban. A zsinagóga állami tulajdonba került, melléképületeiből tanácsi lakásokat alakítottak ki. A rendszerváltást követően az épületet eladta a kincstár, első tulajdonosa a felújításra nagy összegű kölcsönt vett föl, amit nem tudott visszafizetni. A két melléképület tulajdonosai megvették a zsinagógát, de a vételár közben jelentősen megemelkedett, a felújítás pedig több százmillió forintba kerülne. A zsidó hitközség erkölcsstelennek tartja a tulajdonjogi vitát. Az épület bármikor összeomolhat.